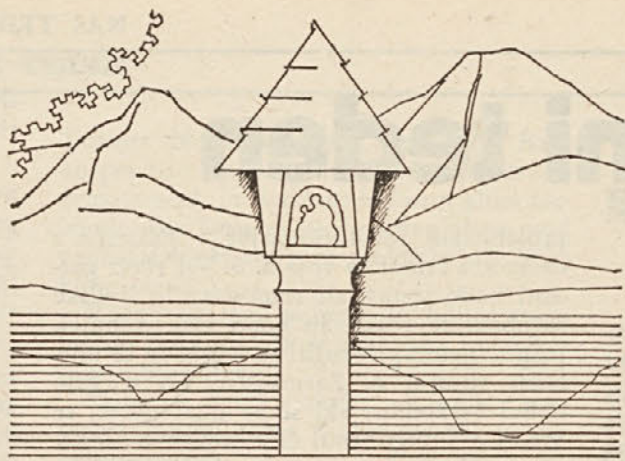

Naš optimizem

V velikonočnih praznikih zadobiva naš krščanski svetovni nazor novega hraniva in bodrila. Ob veličastni drami božjega trpljenja in njegovega poveljčanja v zmagovitem vstajenju dobe najgloblja vprašanja našega življenja svojo podobo, svojo razlago in srečen zaključek.

V prvi vrsti dobimo odgovor na vprašanje o smislu in namenu trpljenja, mimo katerega ne more nobeno človeško srce. Da bi nam Bog olajšal razumevanje za trpljenje, je kot človek stopil med ljudi in sprejel na sebe človeško nesrečo in trpljenje. On, ki je bil nedolžen, je do dna izpil kelih trpljenja iz ljubezni do svojih bratov. S prostovoljnim trpljenjem je odrešil človeštvo. Z daritvijo lastnega življenja je premagal zlo in strl njegovo tiranijo nad človeštvom.

S tem se je pričela v zgodovini človeštva nova doba. Od tedaj vemo, da se življenje odkupi s smrtjo in sreča s trpljenjem. Trpljenje je predvsem sredstvo za lastno očiščenje in edina pot do vstajenja. Kakor morajo biti atomi razbiti, da se sprostijo silne energije, ki so zajete v njihovem sestavu, tako mora najprej trpljenje razbiti oklep samoljubja, ki obdaja naše srce, da se odpre v ljubezni in dobroti. Šele po trpljenju se sprostijo v nas duhovne sile, ki jih duši samoljubje. Šele z voljno prenašanjem trpljenja postane naše življenje tudi za druge. Le kdor v svitu križa doume skrivnostni pomen trpljenja, je zmogel, da s svojo ljubeznijo ogreva smrtno mrzloto, ki jo zlo razširja po svetu. Je to edino sredstvo, da se raztaja led, s katerim sta sebičnost in sovraštvo oklenila človeška srca. Trpljenje ni le najkrajša pot do lastnega posvečenja in zmagovitega poveljčanja, ampak je tudi najmočnejše sredstvo v boju s hudim. Zato nas Bog s trpljenjem obiskuje, ker nam je v njem hotel dati najboljše, kar nam je v sploh dati mogel. Vemo, da se čez trpljenje niso pritoževali svetniki, ki predstavljajo izbrano elito človeštva.

Zlo je mogoče premagati z dobrim, sovraštvo z ljubeznijo. Življenje praznuje zmago nad smrtjo. To je nauk krščanske velike noči. In je to, kar nas navdaja z radostnim optimizmom in z novo vero v človeštvo, v naše rojake in v čas, v katerem nam je usojeno živeti.

Utrjuje se nam vera v človeka. Ne v človeka, kakor si ga je zamišljal znani skeptik in bogotajec André Gide še ob koncu svojega življenja. Človeka namreč, ki bi nadomestil Boga in se nad njega postavil. »Prišepetavanje zapeljivca v raju: bosta kakor bogovi, je treba izpolniti, ali pa človeštvo ni izpolnilo svoje naloge na zemlji«, je zapisal Gide v svoj dnevnik nekaj mesecev pred svojo smrtjo.

Bedna se nam zdi takšna vera v samo-odrešenje pobožnega človeka, ki je bil ideal razumarskih prosvetljenjencev preteklega veka. V mislih imamo temveč človeka, čigar podoba je tako pretresljivo naslikal moderni nemški konvertit: »Jezus je veliko sonce, katerega nihče več ne izgubi, kogar je obsvetil njegov žarek. Moreš ga pozabiti, moreš ga zatajiti, to na tem ničesar ne spremeni. Pokopan je v srcu in vsako uro se lahko zgodi, da vstane od mrtvih« (H. Carossa: Kindheit und Verwandlung einer Jugend, str. 325).

Tudi če je pokopan na dnu srca, vedno se lahko zgodi, da vstane od mrtvih! Zato Bog človeštva ne zavrže. Potrpežljivo čaka, ker bo v mnogih srcih vstal, ki žive danes daleč od njega. Nedoumne za nas so skrivnosti božje dobrote in božjega usmiljenja. Zato tudi mi ne smemo izgubiti vere v človeštvo. Res, da komaj moremo slutiti v

Koncilskega duha v južnokoroške vasi

Dr. Valentin Inzko, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev

Velikonočni prazniki so za nami. Notranje obnovljeni smo zapuščali kristjani naše cerkve v zavesti, da smo vstali s Kristusom k novemu življenju. Tako na velikonočno nedeljo kot na velikonočni ponedeljek smo se srečavali s sovaščani ter si želeli vesele praznike. Največji praznik cerkvenega leta nas je združil vse v eno družino.

Stojimo spet sredi novega tedna, v vsakdanjem življenju. Pri tem se vprašujemo, zakaj bi ne moglo potekati brez narodnostnih trenj in preprirov. Drži, tudi tozadevno se je mnogo izboljšalo, vendar tli kljub temu sovraštvo pod odejo nezaupanja naprej. Vzrokov za to je več, iskati jih je treba v preteklosti. O njej v tem članku ne bomo razmišljali, naš pogled naj bo usmerjen v bodočnost. Na novo želimo urediti življenje po južnokoroških vaseh, ustvariti hočemo prijateljske odnose do vseh sovaščanov.

Kdo so ti ljudje, s katerimi naj bi živeli v stalnem soglasju, v prijetni domačnosti in sosesčini? So to najprej ljudje istega narodnega prepričanja, slovenski bratje in sestre, s katerimi smo se vključili v

prosvetnih društev, kulturnih skupinah, političnih, gospodarskih in drugih narodnih organizacijah in ustanovah v smotno narodno delo. Povezuje in dviga nas slovenska narodna zavest, plemeniti slovenska kultura ter medsebojno bratstvo in razumevanje. Cilj nam je jasen: ohranitev slovenske materine besede v naših družinah, vaškem in narodnem občestvu, gojitev slovenske kulture v službi oblikovanja človekove notranjosti, njegovega značaja, v službi vzgoje sovaščanov ter slovenske narodne skupnosti v deželi in državi.

V vasi pa živijo poleg nas tudi še deželani, ki ne čutijo več tako kot mi, z našo narodno skupnostjo se čutijo povezane le še ob določenih prilikah: kadar obiščejo kako slovensko kulturno prireditelje, igro ali pevski koncert, ob cerkvenih slovesnostih, v veseli domači družbi, drugače pa stoji narodnostno gledano že drugod, da ne vedno po lastni krivdi, dobro vemo. To vrsto ljudi bi primerjal ali s kristjani, ki so sicer po krstu udje Kristusove Cerkve, a so se v življenju Cerkvi odtujili, ali pa z ločenimi brati. Odkar je Janez XXIII. sklical cerkveni zbor, klic po združitvi z loče-

nimi brati ni več utihnil, vrata za spravo in bratstvo so na široko odprta.

Cerkev nam daje najlepši zgled. Tudi mi moramo pozabiti, kar nas je doslej z ljudmi drugega prepričanja ločilo, pa naj so to bratje po krvi, ki se poslužujejo v vsakdanjem življenju še slovenske besede, ali pa osebe, ki so se narodno že popolnoma odtujile. Nekje so vendar še povezane z našim narodnim občestvom, če drugače ne, pa po svojih prednikih, ki so morda celo še aktivno sodelovali v slovenskih prosvetnih in narodnih organizacijah. Vsaj podzavestno vedo za svoje poreklo.

V vasi pa žive poleg nas tudi sodeželani, ki so prizadejali koroškim Slovincem v preteklosti mnogo gorja in trpljenja, kot so med nami prav tako družine, ki so jim prizadejali trpljenje in žalost tudi Slovenci. Eni kot drugi vemo za rane — ali naj nikoli ne zacelijo?

Cerkev nas uči: odpustajte si med seboj, ljubite drug drugega! Ako smo živi udje Kristusovega telesa, ako smo prav razumeli skrivnosti velikega tedna in velike noči, bomo v notranjosti pripravljeni na spravo — pa naj si bo za posameznika še tako težka. Stopiti hočemo v novo življenje, prekaljeno v trpljenju in ponižanju, okrepljeno po trpljenju Kristusovem, ki se je žrtvoval za vse človeštvo, ne glede na jezik in narodno pripadnost.

Ne omagujmo nikoli v izkazovanju ljubezni do bližnjega, le kolikor je bomo izkazovali drugim, v tolikšni meri se nam bo vračala. S čistim namenom v srcu in z neprestanim izkazovanjem ljubezni do bližnjega bomo prepričali prej ali slej tudi še tako zakrknjena in Slovencem nenaklonjena srca.

Meseca aprila se bomo spomnili koroški Slovenci 25-letnice izselitve. Zavest, da smo s Kristusovo pomočjo prestali najtežjo preizkušnjo v zgodovini, ko so odgnali nasilneži našega človeka zaradi njegove zvestobe slovenski materini besedi, zaradi njegove značajnosti z doma in domače grude ter ga oropali domovine, nas utrjuje v prepričanju, da nam bosta mir in medsebojno razumevanje po koroških vaseh in v deželi zagotovljena le, če se bomo vsi v Kristusu ljubili in spoštovali.

iščejo še kakih deset ljudi, ki so izginili v raznih krajih dežele. Več stotisoč Norvežanov je namreč na velikonočno soboto odšlo v naravo, da bi preživeli praznike v gorah. Tudi velike predele Finske in Švedske je zajela prava zima.

Velikonočni promet na Dunaju ni bil močan

Velikonočni promet, ki so se ga avtomobilisti in urejevalci prometa tako bali, je potekal še precej v redu. Ni bilo večjega zastajanja ali čakanja na obmejnih prehodih. To je bilo znamenje, da so vozači vzeli opomine in svarila resno na znanje. Na ta način se je glavni prometni val časovno porazdelil precej enakomerno. Višek je dosegel promet na velikonočni ponedeljek, ob 17. uri. Na mestih, kjer so se kljub dobremu urejanju napravile avtokolone, pa je bilo možno le-te držati v teku.

Ob koncu velikega tedna pa je bilo nekaj težkih nesreč, v katerih je bilo umrlo 11 oseb.

Mirna velika noč brez rekordov

Snežni viharji v severni Evropi in Sveti deželi

»Plima stoletja«

Senzacija ob Rokavskem prelivu

Na obali Velike Britanije, Normandije in Bretagne se je zbralo več desetstisoč turistov, ki so opazovali enega najbolj nenavadnih naravnih pojavov v tem delu Evrope.

Pod vplivom Sonca in Lune je morje preplavilo nižje predele angleškega kopnega, medtem ko je bila na obali Bretagne močna oseka in osvobodila številna mesta in naselja, ki so že stoletja jetniki morja.

Ta nenavadni pojav, ki je v srednjeveških legendah napačno imenovan »plima stoletja«, nastane, ko se najpogosteje v času ekvinokcija (enakonočja) sinhronizirano zmanjša razdalja med Zemljo, Soncem in Luno. Zaradi velike plime in oseke v tem času se dogodijo nepričakovane spremembe na obali: morje odkrije že davno potopljena naselja, nastanejo začasni in nenavadno lepi otoki itd., kar vse zbujajo pozornost ne le znanstvenikov, marveč tudi številnih turistov.

Doslej so tako veliko plimo in oseko zaznamovali le desetkrat, zato je zanimivo, da je bilo veliko zanimanje za ta pojav. Že nekaj dni poprej so bili vsi hoteli vzdolž atlantske obale rezervirani za radovedne obiskovalce.

Neurja po svetu

Silen vihar s tropskim nalivom je v velikonočnih praznikih zajel pakistansko mesto Karači. Najmanj deset ljudi je izgubilo življenje. Veter, ki je pihal s hitrostjo nad 140 kilometrov, je odnašal strehe s hiš, veliko slabše grajenih hiš se je podrlo. V električnem in telefonskem omrežju je nastala velika škoda. Ulice je preplavilo in promet je povsem zastal. Več sto ljudi je bilo huje in lažje ranjenih.

Iz Osla so prišla poročila o neurju s snežnimi meteži, ki je zajelo Norveško za veliko noč. Doslej je bilo 13 žrtev. Reševalci

Letošnja Velika noč se je končala brez kakih posebnih senzacij. Kakor je bilo pričakovati, je zaostal tujski promet v Evropi pod rekordom preteklega leta. Medtem ko so turisti, ki so potovali za velikonočne praznike v dežele Južne Evrope, bili lahko zadovoljni z lepim, sončnim vremenom, je doživela Sveta dežela (Izrael, Jordanija) pravo povodenj. Na velikonočno nedeljo so divjali tam snežni viharji, tako da je bilo ponekod snega do 15 centimetrov. V krajih velikonočnega dogajanja, v cerkvi Božjega groba v Jeruzalemu, se je gnetlo v noči na velikonočno nedeljo na tisoče romarjev, da bi se pri božjih službah tako spominjali Zveličarjevega vstajenja.

Italijo je obiskalo med velikonočnimi prazniki ogromno turistov; to je bilo doslej največje število teh v tem letu. Toda kljub poslabšanju vremena na velikonočni ponedeljek, je vladal v kopalščih na Rivieri in ob Jadranu skoraj poletni vrvež. Vendar so vabile k prvemu kopanju le vodne temperature na Siciliji. Velikonočno veselje v Italiji pa ni minilo brez nesreč. Pri eni izmed najtežjih prometnih nesreč zadnjih let je izgubilo življenje deset ljudi: dva osebna avtomobila sta z največjo brzino trčila skupaj.

kakšne globine zločina in propalosti more življenje priversti človeka. A tudi tedaj, ko je že čisto na dnu, še vseeno v duši ne zamrje klic po vstajenju. In je največkrat vprav trpljenje tista pot, po kateri se nad svetom in življenjem razočarana srca zopet dvignejo kvišku. Ali pa se jih usmili kak v trpljenju preizkušeni Samaritan, da jim poda razumevajočo roko in jih iz mračnih globin povede na svetlobo. Knjiga življenja je polna konvertitov. Koliko jih je, ki so iz skeptikov postali otroško verni, iz preganjancev apostoli, iz zločincev dobrotniki človeštva! Ne smemo izgubiti vere, da je zlo mogoče premagati z dobrim, sovraštvo z dobroto in ljubeznijo.

I. A.

Politični teden

Po svetu ...

DEGOLIZEM PO VOLITVAH V FRANCiji

Degolizem izgublja dih, sredina razpada, levica pa napreduje. Tako bi lahko v brzojavnem slogu strnili osnovno vsebino največjega števila poročil kakih 3500 stalnih in 500 posebnih pisnikov iz Pariza, ki so jih ti poslali v svet po drugem krogu francoskih skupščinskih volitev.

Tako je zapisal tudi naš list v 10. številki.

Seveda francoski volivci niso presenetili samo tujih časnikarjev, temveč tudi svoje politične prvake, svoje izvedence, pa celo sami sebe. Nihče v Franciji — ne glede na politično pripadnost — ni dvomil, da bo imel de Gaulle v bodoči skupščini večino. Vendar ni nihče sodil, posebno po prvem volilnem krogu ne, da bo ta večina tako tesna. De Gaulle ima v poslanski zbornici le dva glasova večine. Enega si je pridobil na Korziki, drugega pa v Polineziji (skupina otokov na Tihem oceanu = Pacifiku, volitve so bile v nedeljo, 19. marca.) Če bi bili namreč degolisti osvojili eno samo volilno mesto manj, bi sploh ne imeli večine.

Četudi bi se bilo to zgodilo, bi to še ne bil konec de Gaullove oblasti, saj bi ne bilo druge enotne večine, ki bi lahko ogrozila Peto republiko. Združena levica ne bi imela zadostnega števila poslancev, zato tudi ne bi mogla prevzeti oblasti. V najboljšem primeru bi potrebovala še 50 poslancev, to pa je mnogo. Koalicija s sredino bi ne prišla v poštev, saj si ne moremo zamisliti vlade, v kateri bi bila n. pr. Waldeck Rochet (komunist) in Lecanuet (desničar). Vsekakor bi se poprej sporazumeli s sredino degolisti in ne levica.

Vendar dejanski pomen francoskih volitev ni v tem, koga bodo pripeljale na oblast, temveč v tem, kakšno politično težnjo bodo potrdile. Osnovno vprašanje, na katerega naj bi odgovorile, se glasi: katera od treh velikih političnih skupin (degolisti, levica, sredina — desnica) bo dobila večjo podporo volivcev od tiste, ki jo je dobilo degolistično gibanje leta 1962. Razpored glasov med tremi političnimi težnjami naj bi pokazal, kam gre današnja Francija — na levo, desno, naravnost ali morda nazaj. Ta odgovor so predvsem pričakovali od prvega kroga volitev.

Če je degolizem v krizi, se bo to pokazalo že pri prvi volilni preizkušnji, so menili. Degolizem je v prvem krogu dobil bitko za glasove, v drugi pa je izgubil bitko za mandate. Izguba 38 poslanskih mest je podobna porazu. To sicer še ni izguba oblasti, je pa izguba varnosti, moči prihodnosti. To še ni konec, toda če se bo ta proces nadaljeval, utegne biti njegova napoved. Celó več! Pričetek konca.

KITAJSKI TISK PIŠE O ANARHIJI

Kitajski »Ljudski časopis« obsoja pojav anarhije v okviru kulturne revolucije in pravi, da je to »skrajno nevarna tendenca«. »Важно значение имеет то, что в настоящее время в Китае наблюдается тенденция к созданию «анархических» групп, которые стремятся к свержению существующей власти и установлению анархии. Это является серьезной угрозой для единства и стабильности страны. Необходимо усиление борьбы с этими элементами, чтобы обеспечить успешное осуществление культурной революции и построение социализма.»

Ko so maocetungovci iztrgali oblast nekaterim posameznikom, nadaljuje list, so anarhisti zahtevali, naj bodo novi voditelji odstranjeni. Ko maocetungovci vodijo borbo proti razrednemu sovražniku, anarhisti vpijejo: »Vi manevrirate množice. Vi jemljete množice za bedake.« List pravi na koncu, da je za uničenje anarhije v korenu potrebno začeti splošno ofenzivo proti ego-centризmu (samoljubnosti) med prebivalci.

Tiskovna agencija »Nova Kitajska« pa objavlja izjavo, ki je bila objavljena pred kratkim po sestanku rdečih gardistov na univerzah in na višjih zavodih v Pekingu, ko so sklenili ustanoviti »predstaviški kongres rdečih gardistov«. Agencija našteva naslednje značilnosti novega vsedravnega gibanja mladine: 1. Zbirala bo vse mlade pod poveljstvom predsednika Mac Ce Tunga, »našega vrhovnega voditelja«. 2. Načelo organiziranja novega velikega zavezništva rdečih gardistov v vsej državi bo »demokracija in centralizem«. 3. Zavezništvo rdečih gardistov bo uvedlo pod proletarsko diktaturo sistem volitev, podobnih v pariški komuni. 4. Veliko zavezništvo rdečih gardistov bo jedro za »večje zavezništvo« vseh

proletarskih revolucionarjev v Pekingu z delavci, s kmeti in vojaki. 5. Vsi rdeči gardisti bodo sestavljali rezervno silo ljudske osvobodilne vojske in bodo vsak trenutek pripravljeni »pridružiti se vojski in se udeležiti vojne«. 6. Zavezništvo bo iztrgalo oblast vsakomur, »ki si bo upal upreti se Mao Ce Tungu, tudi če so njegovo mesto, njegov čin in njegov sloves visoki«. 7. Rdeči gardisti bodo za vedno ohranili novo Kitajsko »goreče rdečo« ter bodo razbili sen imperialistov in modernih revizionistov o »organiziranju mirne revolucije na Kitajskem«. 8. Rdeči gardisti bodo v »prednjih vrstah, da »pokopljejo imperializem in revizionizem ter vse reakcionarje ter da izvedejo do kraja svetovno revolucijo.«

RAZVNETA DIPLOMATSKA AKTIVNOST EVROPE

Evropa je v letošnjem letu postala središče diplomatske aktivnosti. Lahko bi celo dejali, da se je po zanimanju in pomenu povzpela do enake višine kakor vietnamska kriza. Evropo je zajel nov duh. Številna srečanja, ki se te dni vrste drugo za drugim (dvostranske ali večstranske narave), so v bistvu posvečena evropskim temam, med njimi prevladujeta, po rahlih političnih spremembah v Bonnu nemško vprašanje in širše medevropsko sodelovanje kot celota.

Priče smo zelo razgibani dejavnosti sovjetske diplomacije (Kosiginov obisk v Britaniji, obisk Podgornega v Italiji in Avstriji). Bonn in Bukarešta sta vzpostavila diplomatske odnose, ne glede na različne ocene tega dogodka. Britanski premier Wilson je iskal pomoč med zahodnimi zavezniki za pridružitve k Evropski gospodarski skupnosti; to je spet tesno povezano z Evropo kot celoto. Nova nemška koalicijska vlada se je v osebi kanclerja Kiesingerja in zunanjega ministra Brandta predstavila v Parizu. Slednji je odšel v izvidnico tudi v Wa-

shington, kjer so spet prevladovali evropske teme.

Kaže, da ne bi hotel nihče pozneje prenesti očitka, da ni storil ničesar, kar bi — po njegovi sodbi — spremenilo trenutno stanje v Evropi na boljše. Ta novi val namreč ustvarja z novimi pogledi boljše in čistejše mednarodno ozračje.

Avstrija je s svojo politiko tesnih dvostranskih stikov pobudnica takih sprememb. Evropskim vprašanjem je veljal tudi Klausov obisk v Sovjetski zvezi in jugoslovanskega predsednika v Avstriji ter lanskega obiska Podgornega v Avstriji. Gre za Evropo, celino enakopravnih, neodvisnih in svobodnih narodov, ki naj bi pozabili na preteklost ter z novimi nazori in prijemi zagotovili boljšo prihodnost.

BODOČNOST NEKDANJEGA INDONEZIJSKEGA PREDSEDNIKA NEZNANA

Dr. Ahmed Sukarno se je pred kratkim neopazno vrnil iz svoje letne palače v Bogoru v Džakarto. Sukarno je prispel v Džakarto z navadnim vojaškim džipom namesto s predsedniškim helikopterjem. Izognil se je časnikarjem, ki so ga pričakovali in mu hoteli zastaviti nekaj vprašanj.

Čeprav se je dr. Sukarno nastanil v palači Merdeka, na poslopju niso dvignili rumene predsedniške zastave, ki je običajno označevala njegovo navzočnost. Časnikarji še vedno nimajo priložnosti, da bi se sestali s Sukarnom, kajti pristojni organi zatrjujejo, da je bolan, čeprav še nihče ni pojasnil, za čim pravzaprav boleha.

Neposredna prihodnost dr. Sukarna je še vedno zavita v skrivnost. Zdaj ne sprejema več oseb, ki se mudijo na državnem obisku v Indoneziji, niti veleposlanikov in državnih funkcionarjev, in živi v palači, kot bi bil v zaporu. Opazovalci dvomijo, da bo dr. Sukarno dolgo v palači Merdeka. Pričakujejo, da se bo vrnil v Bogor, kjer ima poleg palače tudi veliko zasebno hišo, ali pa bo odšel za dalj časa v tujino, dokler se položaj v Indoneziji ne umiri.

... in pri nas v Avstriji

GLAVNI UPRAVNIK AVSTRIJSKEGA RADIA SE JE PREDSTAVIL

Novi glavni upravnik avstrijskega radia in televizije Gerd Bacher se je v torek, dne 14. marca, predstavil tujim in domačim novinarjem, tako da jim je pojasnil in razložil novo radijsko reformo.

Gerd Bacher je najavil uvedbo absolutnega načela zmogljivosti v radiu in obljubil radioposlušalcem in gledalcem televizije kakovostne programe.

Najvažnejše točke novega glavnega upravnika so sledeče:

1. Cilj radijske in televizijske reforme bi bila moderna velika zmogljivost podjetja.
2. V prihodnje naj bi nudili poslušalcem ločene kakovostne programe.
3. Obvestila, razlage in ustvarjanje mnenja, bi se morali nujno reformirati (preosnovati), da bi na ta način monopolno podjetje radio lahko izpolnilo svojo nalogo kot krepitelj in utrjevalec demokracije.
4. Delo bi poskrbeli strokovnjaki na temelju poročevalske svobode in strankarsko politične nevtralnosti.
5. Modernizacija in preustroj radia in televizije v trgovskem območju in v upravi.
6. Racionalizacija (gospodarska ureditev) in velike investicije (naložbe), ki bi zahtevale nujno zvišanje radijske pristojbine.

NEONACISTIČNA STRANKA V AVSTRIJI

V Linzu so konec februarja ustanovili nacionalno demokratsko stranko Avstrije (NPD), ki ji predseduje 26-letni študent Rudolf Watschinger. Ta mladi neonacist je znan že od prej po svojih terorističnih akcijah na Južnem Tirolskem. Na ustanovni skupščini svoje pronacistične stranke je povedal, da bo stranka že na prihodnjih parlamentarnih volitvah leta 1970 nastopila s svojo kandidatno listo.

V senci nove stranke živi tudi dr. Norbert Burger, ki so ga zadnji čas pogosto omenjali v zvezi z atentati na Južnem Tirolskem. Prepričan je, da bo avstrijska nacionalna demokratska stranka zagovarjala in širila nacionalne demokratske zamisli in pridobila tiste avstrijske volivce, ki so ne-

zadovoljni z južnotirolsko politiko avstrijske vlade.

Pojav in ustanovitev neonacistične NPD in njeni skrajni smotri so povzročili precejšnjo zaskrbljenost v vrstah avstrijskega prebivalstva, ki še ni pozabilo časov zasedbe Avstrije po Hitlerju. Sodijo, da so k požitvi skrajnih desničarskih teženj v Avstriji precej prispevali tudi rezultati, ki jih je dosegla zahodnonemška nacionalna demokratska stranka na nedavnih deželnih volitvah na Bavarskem in v Hessenu.

Nekateri opazovalci v Avstriji so manj črnogledi. Menijo, da Burger in preostali lani na novo ustanovljene NPD nimajo kaj prida upanja, da bi s svojimi pronacističnimi zamislimi prodrli v širše sloje prebivalstva, temveč da se bodo oprli predvsem na tiste študente, ki jih štejejo za simpatizerje pronacističnega profesorja Borodajkewyza.

Pokličimo si malo v spomin primer Borodajkewyza

Na Dunajski visoki šoli za svetovno trgovino je poučeval profesor za zgodovino Taras Borodajkewycz. Ta je pri svojih zgodovinskih predavanjih polagoma zastrupljal slušatelje te visoke šole z nacionalsocialističnimi idejami. Prišlo je že tako daleč, da je del študentov te visoke šole že javno pritrdjeval pri njegovih predavanjih hitlerjevskim idejam. Proti takemu dejanju in nehanju tega profesorja je začela nastopati demokratično nastrojena avstrijska javnost, kajti že dalj časa se je šušljalo na Dunaju, da poučuje na visoki šoli za svetovno trgovino profesor za zgodovino, ki zastruplja avstrijsko akademsko mladino z nacionalsocialističnimi idejami.

Ker šolske oblasti sprva niso nič ukrenile proti profesorju dr. T. Borodajkewyču, je prišlo pred približno dvema letoma na Dunaju do več demonstracij proti njemu in za njega. Pri teh demonstracijah pa je študent Küml ubil demokrata Ernsta Kirchwegerja. Pogreb Kirchwegerja se je razvil v manifestacijo vseh demokratičnih sil proti vsakršnemu antisemitizmu in neonacizmu za svobodno in neodvisno Avstrijo. Lani maja je bil po teh dogodkih Borodajkewycz za zmerom upokojen.

SLOVENCi

doma in po svetu

Dirigent Lojze Lebič

Eden izmed letošnjih nagajencev Prešernovega sklada je tudi dirigent komornega zbora Radiotelevizije Ljubljana Lojze Lebič. Visoko priznanje je Lojze Lebič dobil za uspehe, ki jih je s tem umetniškim ansamblom dosegel v lanskem letu. Kateri so ti uspehi?

Najprej koncert komornega zbora RTV Ljubljana v maju 1966 v Ljubljani, eden tistih, ki so po svoji programski zasnovi, muzikalni interpretaciji in tehnični uspešnosti že nekaj let pomembni dogodki v slovenskem glasbenem življenju.

Potem koncert, s katerim sta radijski zbor in dirigent Lojze Lebič v lanskem septembru nastopila na velikem mednarodnem festivalu »Musica antiqua Europae orientalis« v poljskem mestu Bydgoszcz. Takrat so bila na sporedu dela dveh starih slovenskih mojstrov Jakoba Gallusa in Gabriela Pavca. Nastop je bil po splošni sodbi eden vrhunskih koncertov celotnega festivala. Pomen tega koncerta je bil v tem, da je mednarodnemu svetu in še posebej muzikološki eliti, zbrani tedaj v Bydgoszczu, predstavil del naše glasbene preteklosti in hkrati izpričal visoko raven naše današnje slovenske zborovske reprodukcije.

Razstava Josipa Tominca v Narodni galeriji

V ponedeljek, 20. marca, so v Narodni galeriji v Ljubljani odprli dolgo pričakovano razstavo del goriškega slikarja Josipa Tominca, ki je živel od 1790 do 1866. V prisotnosti predsednika častnega odbora razstave Janka Smoleta in goriškega župana Micheleja Martina in drugih vplivnih osebosti ter meščanov mesta, so o pomenu slikarja Josipa Tominca toplo spregovorili ravnateljica Narodne galerije Anica Cevc, član deželne vlade za Benečijo - Julijsko krajino dr. Bruno Giust in akademik dr. France Stele.

Slušatelji akademije za gledališče, radio, film in televizijo v ZDA

V Združene države Amerike je odpotovalo pretekli teden šest študentov ljubljanske Akademije za gledališče, radio, film in televizijo. Pod vodstvom profesorja Borisa Grabnerja so šli na pot: Svetlana Makarovič, Zvonc Sedlbauer, Matija Milčinski, Helena Šober - Zajec, Tone Kuntner in Marko Simčič. Obisk bo trajal poldrugi mesec in šteje kot kulturna izmenjava slovenskih študentov s študenti oddelka za gledališče univerze v Kansas Cityju, ki prihajajo vsako leto v Jugoslavijo. V vseh večjih ameriških mestih, kjer bodo gostje, bodo prikazali »Učno uro«, s katero bodo pokazali metode igralskega pouka za telesno kulturo in izgovarjavo, igrali pa bodo tudi odlomke iz Shakespeareove »Ukročene trimoglavke«, Rostandovega »Cyrana de Bergeraca«, Čehovega »Snubača« in Albejeve »Zgodbe v živalskem vrtu«, medtem ko bo tvorila drugi del njihovega sporeda Linhartova »Županova Micka«. Povsod bodo prikazovali tudi diplomski film svojega študentskega kolega Lada Trohe »Kriza vesti«.

Slovenski duhovniki na dušnopastirskem inštitutu na Dunaju

V okviru Dušnopastirskega inštituta je bil nedavno na Dunaju razgovor o verskem, moralnem, socialnem in kulturnem položaju tujih delavcev v Avstriji. Od slovenskih duhovnikov v Avstriji so se tega sestanka udeležili g. Franc Brumnik, g. Zdravko Reven, oba iz Celovca, ter p. Čuk iz Innsbrucka.

Počaščenje msgr. Antona Oreharja

Nedavno je buenosaireški nadškof kardinal Caggiano počastil slovenskega duhovnika msgr. Antona Oreharja, ravnatelja slovenskih dušnih pastirjev v Argentini s tem, da ga je imenoval za člana duhovniškega sveta buenosaireške nadškofije. Duhovniški svet šteje s kardinalom 27 članov.

Denar za hišo pisatelja F. S. Finžgarja

V Sloveniji je stekla akcija sklada za odkup Finžgarjeve rojstne hiše. Na žiro računa sklada (5153-679-2135) se je v prvih desetih dneh nabralo 50.500 starih dinarjev. Od tega je 50.000 dinarjev prispevalo Društvo upokojujencev Slovenije. Pričakujejo, da bo akcija za zbiranje denarja živahnejše stekla v prihodnjih dneh, ko bodo natisnili posebne bloke po 50 in 100 dinarjev in jih razdelili po šolah.

Pianist Dekleva snemal v Celovcu

Pianist Igor Dekleva iz Ljubljane je posnel v okviru oddaje »Solistična ura« Radia Celovec tudi dve novosti naših skladateljev — Primoža Ramovša »Preludij in vrnitve« in Josipa Magdiča »Ritmične ekspresije«.

Ta odlomek iz avtorjevega esaja jasno priča o njegovi besedni moči. Ladan pa je tudi izjemen poznavalec vrste jezikov in kotak se je posvetil tudi prevajanju. Prevajal je Eliota, Yeatsa in moderne švedske pesnike. Pripravil je pred letom dvojčičnega Yeatsa v posebni knjigi, medtem ko je Eliot izdal skupaj s prevodi Šoljana in Slaminiga že pred štirimi leti v Sarajevu. Tako so v njegovem prevodu izšli tudi filozofski esaji Horkheimerja pod naslovom »Pomračenje uma«. Pred kratkim je zagrebška založba »Naprijed« izdala knjigo Herberta Marcusa »Eros i civilizacija«, za Matico hrvatsko pa je pripravila »Filmsko trilogijo« (tri izvirne scenarije) Igmara Bergmana.

Naše prireditve

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici gostuje na belo nedeljo, dne 2. aprila 1967, ob pol treh popoldne (14.30) pri Šercerju v Šmihelu pri Pliberku z veseligrro

»DIVJI IN NEDELJSKI LOVCI«.
Prijatelji smeha pristrčno vabljeni!

Farna mladina iz Pliberka bo priredila na belo nedeljo, dne 2. aprila 1967, ob pol treh (14.30) popoldne v škocijanu Finžgarjevo igro

»RAZVALINA ŽIVLJENJA«.
Vsi pristrčno vabljeni!

Naši visokošolci na Gradiščanskem

Spoznavanju problemov in težav hrvaške manjšine na Gradiščanskem je služil izlet, ki ga je izvedla Koroška dijaška zveza začetka marca. Izleta so se udeležili samo visokošolci — člani in nečlani zveze.

Po ogledu zanimivosti glavnega mesta dežele, je bil na programu sprejem pri državnem poslancu g. Fritzu Robaku. Znano je, da imenovani državni poslanec zastopa svojevrstno manjšinsko politiko, ki se da primerjati z manjšinsko politiko koroškega deželne poslanca g. dr. Einspielerja. Fritz Robak je pripadnik socialistične stranke in se priznava za Hrvata. Po kratkem uvodnem referatu državnega poslanca je sledila diskusija. Vprašanja so se nanašala na razne probleme hrvaške manjšine. Največje zanimanje je vladalo za šolska vprašanja. Pri kočljivih točkah šolskega vprašanja se je državni poslanec vselej spretno izgovoril, češ da mora zastopati samo mnenja in želje svojih volivcev. Tukaj tiči seveda zajec za grmom. Saj je znano, da mnenja in želje volivcev v veliki meri ustvarijo in so oblikujejo politiki in demagogi, h katerim se prišteva tudi državni poslanec Fritz Robak. Šolsko vprašanje postaja na Gradiščanskem iz dneva v dan bolj pereč problem. To je bilo spoznati iz izvajanj državnega poslanca in na večer ponovno iz izvajanj poslevoedečega predsednika Hrvaškega kulturnega društva g. direktorja Alfonsa Kornfeinda.

MAŠNO VINO pri Kristijanu BREZNIKU,
Celovec, Viktringer StraBe 5, tel. 22 51.

feinda. Pod masko slavnega »Elternrechta« se tudi tu hoče marsikaj na novo urediti, brez upoštevanja okoliščin in dejstva, da kričijo po »Elternrechtu« vselej najmanj poklicani ljudje. Ob teh primerih lahko vidimo, da niti ena niti druga večinska stranka ne ve, kako bi uredila manjšinska vprašanja brez izgube glasov.

Zvečer je sprejel skupino poslevoedeči predsednik Hrvaškega kulturnega društva g. direktor Alfons Kornfeind. Tudi tu so govorili predvsem o vprašanju šolstva. Glede srednje šole za obe manjšini na Gradiščanskem obstajajo še gotove nejasnosti. Problem stanovanja za obiskovalce te srednje šole, ki bi naj bila v Oberwartu, še sploh ni urejen. Manjka ustreznih dijaških domov. Ustanovitev dijaškega doma za hrvaške dijake v glavnem mestu dežele je nadaljnja želja Hrvaškega kulturnega društva.

Z običajnimi zahvalami in s povabilom na protiobiškov Hrvatov na Koroškem, ki ga je izrekel predsednik KDZ, se je izlet končal.

DJEKŠE

Od Vseh svetnikov do sv. Jožefa

Od Vseh svetnikov do sv. Jožefa smo imeli 9 pogrebov. Najprej se je poslovil od tega sveta Lipej Slamanik. Dopolnil je 85 let. Pokopan je bil 3. novembra v Šmihelu. Šmihel je dješka podružnica. Lipej je živel pri Enciju v Šmihelu.

Drugi je Melhej (Melhior) Lezernik. Melhej je dopolnil 84 let. Živel je pri Slamaniku v Hudem kraju. Če si prišel k Slamaniku, si videl Melheja, kako je sedel na postelji in kadil pipo. Delati ni več mogel, brati ni več videl.

Tretji je Lorenc Pavlič ali na kratko Cenc ali Lencej. Dopolnil je 76 let. Srčna kap. Umrl je nenadoma. V starosti je vsled nesreče zgubil eno roko. Dokler je še dobro videl, je rad bral Tednik in Nedeljo.

Četrta je Herkova mati na Djekšah. Dopolnila je 85 let. Ko je bil v drugi svetovni vojni en sin v ruskem ujetništvu, je hodila k Črešnikovemu križu in molila za

Skrit biserni jubilej v Selah

Evangelij pripoveduje, kako se je v Betaniji Lazarjeva sestra Marta trudila, da dragemu gostu Jezusu čimbolje postreže in ga pogosti. Zato velja sv. Marta za patrono farovski gospodinj. Nekateri jih imenujejo kar z imenom: Marta.

Ena taka Marta praznuje 1. aprila biserni jubilej svojega službovanja v župnišču. To je naša farovška Mici.

Marija Linasi, po rodu iz Bistrice v Rožu, se je po dokončani ljudski šoli nekaj časa učila živjanja pri svoji teti na Jesenicah, služila v Celovcu, 1. aprila 1907 pa je prišla v Apače kot pomočnica teti, ki je gospodinjala svojemu sinu č. g. Josipu Linasiju. Leta 1910 je ta postal župnik v Selah in se je z obema preselil tja. Poleti 1915 sta mati in sin zaporedoma umrli, mlado gospodinjjo pa je za župnikom »podedoval« njegov naslednik Alojzij Vauti.

Tako je zdaj že 52 let skrbna gospodinja svojemu gospodu. Gladko ji je šlo delo od rok, bodisi v kuhinji, pralnici ali na vrtu. Kar zasuje se, pa je kosilo že na mizi — tako so jo včasih označili gostje. Leta 1935 je bil v Selah na oddihu takratni pomožni škof, sedaj nadškof v Salzburgu, dr. Andrej Rohrach. Še po dolgih letih se je potem spominjal tistih počitnic, češ da mu je v Selah hrana zelo dobro teknila, ker je bila tako okusna pripravljena.

Spretna je bila tudi pri ročnih delih, pri pletenju nogavic in jopic, pri izdelovanju in krpanju perila in obleke. Celo talarje je po vzorcu svojemu gospodu izdelovala in to bolje kot marsikateri krojač. Da je tudi na vrtu razen rožic gojila zelenjavo za prehrano, se razume.

Delavna je bila pa tudi izven svoje službe kot agilna članica prosvetnega društva. Še deset let po prvi vojni je nastopala na odru, večkrat v glavnih vlogah, n. pr. kot Uršula v igri »Turški križ« ali Almira v »Miklovi Zali«. Mnogo posla je imela kot knjižničarka. Takrat je mladina še rada brala in si je iz knjižnice izposodila letno do poldrug tisoč knjig.

Materinsko skrb je posvečala dvema žup-

nikovima nečakinjama, najprej Zalki, pozneje Zofki. Ta se je pod njenim okriljem tekom 17 let razvila iz male šolarice v dekle-nevesto. Še sedaj tako rada prihaja vsako leto s svojo družino iz Holandije na počitnice k svoji krstni botri in stricu.

Sredi leta 1940 je moral župnik v pregnanstvo. V zameno pa je dobila gospodinja Mici mlajša gospoda, najprej g. Drobivnika, o oktobru pa g. Memmerja, kateremu je gospodinjala več kot dve leti in bi še dalj, a tudi njo so zgrabile hitlerjanske klešče.

Z mnogimi drugimi Selani aretirana januarja 1943 je bila 9. aprila od zloglasnega sodnika dr. Fraiserja obsojena na 4 leta zapora. To kazen je presedela v Aichachu in Kolbermooru na Bavarskem. Svojega gospoda je v tem času dvakrat videla: pri njegovi obravnavi v Gradcu in Berlinu. Po vojni se je konec avgusta 1945 srečno vrnila na svoje mesto v Sele.

In zopet je krepko podpirala tri vogle hiše. Do 75. leta se ji starost ni poznala, potem pa so se starostne težave začele oglašati, posebno srce je pešalo. Izročila je kuhavnico mladi pomočnici Marički. Za kako težje delo ni več sposobna, a brezdolje bi jo morilo. Pa že najde kako lažje delo. Njeno važno opravilo je, da bere svojemu gospodu. Kadar se ta odpravlja od doma, ga s krtačo v roki pregleda od nog do glave. Stari moške sami ne gledajo dosti na svojo zunanost; izgovarjajo se: za me je že dobro! A Marta hoče, da je njen gospod »žavbern«.

»Marta, Marta! Skrbna si in mnogo si prizadevaš. A le eno je potrebno...!« Tako je pohvalil in opozoril Marto gospod v Betaniji. Na »eno potrebno« tudi naša Marta ne pozablja. Vidimo jo vsak dan v cerkvi in pri obhajilni mizi. In za cerkev je darovala od svoje skromne rente že lepe zneske in jih še bo.

Radi jo imamo. Zato bi jo še dolgo radi imeli v svoji sredi. Ko jo pa Gospod odpokliče, naj jo pridruži sv. Marti, da tam obhaja neminljivi jubilej.

Ob 25. obletnici izseljevanja koroških Slovencev bo v nedeljo, 23. 4. ob 14.30 uri v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu

SPOMINSKA PROSLAVA

z govori, pevskim nastopom in recitacijami, na katero naše rojake vljudo vabimo.

Vstopnice dobite v pisarni Krščanske kulturne zveze, pri zastopnikih naših krajevnih društev in v knjigarni Mohorjeve družbe v Celovcu.

PRIREDITVENI ODBOR

sina rožni venec, da bi se sin srečno vrnil domov. Res je to dočakala. Malo pred smrtjo je rekla: »Moje življenje je bila solzna dolina.« Gotovo je dočakala tudi mnogo veselih trenutkov v svojem življenju. Pokopana je bila na kvatni četrtek v postu.

Isti dan je bila pokopana Volpa Krapež. Volpa pomeni: Valburga. Volpa je bila teta gospoda kaplana Cipuša. Krapeži so prišli s Primorskega. Mož rajne Volpe je bil rojen na Primorskem. V Hudem kraju so si zgradili hišo in ondaj živijo. Odkar imajo tudi v Hudem kraju že dobre ceste, so si kupili avto in hčerka rajne Volpe vozi z avtom. Volpa je dopolnila 77 let.

Šesti je Tomaž Hojnik. Bil je prej posestnik v Hudem kraju. Zdaj je živel pri Potniku na Djekšah. Umrl je za možgansko kapjo. Prepeljali so ga najprej v bolnico v Celovec, a tam mu niso mogli pomagati. Dopolnil je 74 let.

Otroci so to zimo precej bolehal. Več otrok, obolelih na škrlatinki, so morali prepeljati v celovško bolnico. En otrok je gori

umrl in bil tukaj pokopan 4. marca. Bil je okrog poldrugo leto star. To je bila Marija Müller.

Kot osmi je umrl posestnik, pd. Herk. Pri pogrebu svoje matere, Herkove matere, je bil še tukaj, potem se je šel zdraviti v Hall na Solnograško. Ondi je nenadoma umrl. Bil je tukaj pokopan 5. marca. Ob grobu mu je govoril gosp. prof. Ramsbacher. Dopolnil je šele 63 let.

In kot deveta je to zimo umrla Hana Zikulnig. Bila je v 70. letu starosti. Po napadu v črevesju so jo prepeljali v Celovec v bolnico. Ondi je umrla. Pokopal jo je sorodnik g. kaplan Leitner.

Naj vsi počivajo v miru!

Na petek Marije 7 žalosti pred cvetno nedeljo, nam je prišel na pomoč g. prezbiter Valentin Kapus iz bogoslovja v Celovcu. Prišel je že prejšnji dan. Že na predvečer in potem na praznik žalostne Matere božje je sedel dolge ure v spovednici in odpuščal grehe. Naj bo prepričan, da smo mu zelo hvaležni!

Slovenski izobraženci so zborovali

V ponedeljek, dne 20. marca 1967, so se zbrali člani Zveze slovenskih absolventov visokih, srednjih in višjih strokovnih šol k srečanju v Celovcu. Udeležilo se je predavanj dopoldan in popoldan 50 akademikov in učiteljev.

Navzoče je pozdravil predsednik Zveze, ravnatelj Slovenske gimnazije, dvorni svetnik dr. Joško Tischler. Prvo predavanje je imel nadzornik Rudi Vouk, ki je govoril o dvojezičnem šolstvu na Koroškem. Predavanje je bilo zanimivo predvsem zaradi tega, ker je prikazal predavatelj sedanji dejanski položaj na dvojezičnih šolah.

V diskusiji so bila nato podana stališča glede na šolsko odredbo iz leta 1945, člen 7 državne pogodbe in manjšinski šolski zakon iz leta 1959. Tudi o šolskih prilikah na Gradiščanskem je bilo govora.

Nato so se koroški slovenski izobraženci oddolžili spominu pred desetimi leti umrlega arhitekta dr. dr. h. c. Jožeta Plečnika. O tem velikem Slovencu je govoril preč. g. pater Roman Tominc, najboljši poznavalec Plečnikovega življenja in dela. Po predavanju je pokazal g. pater Tominc 150 barvnih slik, ob katerih smo spoznali Plečnikovo genialno delo. Predavanje je napravilo na udeležence močan in globok vtis. Predavanje o Plečniku je imel dr. Tominc pred nekaj tedni tudi pred Koroško dijaško zvezo v Celovcu.

Popoldan sta govorila nato še dipl. trg. Janko Urank o socialnem zavarovanju in pokojninah, odvetnik dr. Janko Tischler pa o pravnih zadevah v zvezi s prometnimi nesrečami. Številna staviljena vprašanja so bila najboljši dokaz, da sta bili predavanji posrečeno izbrani.

Udeleženci so odhajali s srečanja z željo, da bi se slovenski izobraženci sestali večkrat v letu.

SELE

(Starosta občine se je preselil v večnost)

Starosta naše občine je bil med možmi Peter Zablacan, pd. Mihe v Zgornjem Kotu. Februarja je stopil v 89. leto. V vojaški službi je bil nad osem let, tri leta kot aktiven, nato nad pet let v prvi vojni, v kateri je bil tudi kot vojni ujetnik v Rusiji. Majhno posestvo v strmini bi ne moglo prehraniti družine, ako bi mož ne bil služil denarja s težkim delom v gozdu. To ga je utrdilo, da je do visoke starosti ostal trden in zdrav. Zelo rad je bral in bil zaveden Slovenec. V nedeljo, 12. marca, se je preselil v večnost in zapustil na domu sina Franca samega. Blag mu spomin!

BILČOVŠ

V minulem letu je v naši župniji bilo rojenih skupno 23 otrok: 10 fantov in 13 deklet.

Poroke so bile štiri doma, dve drugod.

Umrl je 9 oseb. Najstarejša oseba je dosegla visoko starost 79 let. Med njimi so bili trije moški in šest žensk.

Med ženami je bila Ana Martič, pd. Robarca, ki je bila na bolniški postelji skoraj 25 let. Bila je z možem Valetinom leta 1942 izseljena in je bolna morala zapustiti lepo domačijo pri Robarju v Želučah. Leta 1945 se je vrnila v svoj domači kraj, kjer se je njena bolezen poslabšala. Trpela je vdana v božjo voljo in domači so ji ljubeznivo stregli. Smrt jo je rešila strašnega trpljenja.

V letu 1966 so se poročili sledeči pari: Dne 17. aprila je bila poroka Gregija Lesjaka, pd. Adamovega, ki je pripeljal svojo nevesto iz Slovenjega Plajberka v osebi Ane Laussegger. Ženin si je s pridnostjo pozidal novo hišo, kamor je peljal svojo ženo. Naj bi v tej hiši dolgo uživala srečo v zdravju in zadovoljnosti.

Dne 24. aprila je bila poroka Blaža Wanschov, ki je s pridnostjo in štedljivostjo po-

(Dalje na naslednji strani)

OGRAJE

iz aluminija
za vrt in okrog doma

Podjunska trgovska družba

Bratje Rutar & Co.

Dobrla ves A-9141 Eberndorf
Telefon 04236-281

Herbicidi v sadovnjaku

Oskrbovanje zemlje s herbicidi nadomešča čisto obdelavo oz. dopolnjuje različne načine oskrbovanja zemlje v sadovnjakih. Iz dosedanjih podatkov je razvidno, da herbicidi dobro vplivajo na zalogo humusa v tleh. Z uničenjem listne površine plevelov, zmanjšujejo transpiracijo in ugodno vplivajo na prirast debla in višino pridelka. Herbicidi zmanjšujejo tudi škodo, ki jo povzročajo voluharji in miši. Če uporabljamo herbicide v pravem času in v primerni koncentraciji, zmanjšujejo v primerjavi z obdelovanjem proizvodne stroške. V sadjarstvu se uveljavljajo predvsem simanzin 50 gesaprim, deherban M in sestavina simanzina z deherbanom in gesaprima z deherbanom, oba v razmerju 4:2 kg/ha. Kot novejši sredstva pa prideta v poštev v sadjarstvu še reglon in gramoxon.

● Simanzin 50 spada med selektivne herbicide in deluje preko koreninskega sistema. Učinkuje na plevela eno- in dvokaličnic v času kaljenja. Delovanje simanzina je počasno, vpija se v zgornje plasti zemlje, kjer se v enem letu razkroji. Uporabljamo ga 4, 8 in 10 kg/ha. 4 kg na ha priporočamo samo v primerih, ko imamo opraviti le z enoletnimi pleveli. 8 kg na ha uniči enoletne ter poškoduje večletne dvokaličnice in trave. 10 kg na ha pa uniči enoletne in večletne plevela, (razen preslice, zlatice in slaka) tako da je parcela čista še oktobra.

Pei nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

zidal lepo hišo v Pogradu. Dandanašnji čas je dela dovolj in je tudi vsakemu možno, da si zdaj postavi svoj lastni dom. Žal se večkrat dogaja, da ne pride fant do lastnega doma, ker svoj zaslužek ne porabi prav, ampak zapravlja po nepotrebnem. Mi želimo novemu paru, da bi dolgo let v svoji novi hišici s svojo nevesto Mojčijo užival srečo in veselje.

Tudi mladi Žegar je pripeljal v novo popravljeno hišo pri Žegarju svojo nevesto iz sosednje hodiške župnije. Vsi mu želimo, da bi tudi on s svojo ženo dolgo užival v zdravju v lepi hiši svojo srečo.

Dne 15. oktobra pa je bila v naši farni cerkvi poroka iz župnije Radiše. Theobald Perne, mizar z Radiša je pripeljal svojo nevesto Katarino Wrulich in ji je pred oltarjem sv. Jakoba v Bilčovsu obljubil zvestobo do smrti. Pri Miklavžu so se nekaj lepih ur veselili te slavnosti. Tudi mi jim želimo veliko zakonske sreče na sončnih Radišah.

VELINJA VES

Ne samo vesele, ampak tudi žalostne novice prinašamo danes. Že pogovor pravi: »Žalost mora priti!«

Sicer nam je smrt do sedaj še prizanesla, toda dne 8. marca se je le oglasila v Velinji vesi pri Meharju. Dolgo je rajni Janez Krušic, Meharjev oče, moral ležati na bolniški postelji in je bolečine bolezni zelo vdano prenašal. Bil je do zadnjega pri polni zavesti in je bil tudi previden z zakramenti za umirajoče. V soboto, 11. marca, se je zbralo veliko ljudi od blizu in daleč, da so ranjenemu skazali zadnjo čast in ga spremili k zadnjemu počitku na pokopališče pri cerkvi sv. Petra in Pavla. Zastopani pa so bili tudi naši gasilci, katerih ustanovni član je bil rajni. Leta 1906 je bil zraven pri ustanovitvi požarne brambе v Bilčovsu, leta 1927 pa spet pri ustanovitvi velinjske požarne brambе. Vzel je v svojo skrb lepo Meharjevo hišo, kjer je vedno skrbno gospodaril in skrbel za svojo številno družino.

Pri pogrebu sta tudi še dva duhovnika, g. dr. Pavle Zablatnik, profesor iz Celovca in g. Jančar iz Slovenjega Plajberka. Na grobu se je poslovil domači župnik od rajnega Krušica. Tudi zastopnik gasilcev iz Celovca je imel lep nagovor in se mu je zahvalil za vse, kar je v prid požarni brambi v življenju storil. Tudi zastopnik zbornice iz Celovca se je v lepih besedah poslovlil od njega in se mu zahvalil za vse delo in skrb za domačijo pri Meharju in za svojo družino. Domači pevci so mu zapeli lepe žalostinke na domu in ob grobu. Naj se po trudapolnem delu spočije v domači zemlji pri velinjski cerkvi Janez Krušic, bivši Mehar v Velinji vesi!

● Gesaprim je selektivni herbicid, ki deluje na eno- in večletne plevela. Na plevela učinkuje prek korenin in skozi listno površino. Uporabljamo ga tako kot simanzin: 4, 8 in 10 kg na ha priporočamo za sadovnjake, kjer je le enoletni plevel, dočim za uničevanje večletnih plevelov priporočamo 10 kg/ha. Po škropljenju ostane še preslica.

● Deherban M je selektivni herbicid, ki deluje na širokolistne plevela v rastni dobi. Deherban M deluje na plevela preko listne površine v teku 2–3 tednov. Pri uporabi 2 kg na ha je uničil vse širokolistne enoletne plevela. Večletni pa so se v rastni dobi obrastli. Travam ne škoduje.

● Sestavina deherbana M 2 kg na ha in simanzina ali gesaprima 4 kg na ha se je obnesla in učinkuje podobno kakor 8 kg simanzina ali gesaprima naha.

● Gramoxon in reglon sta herbicida, ki delujeta na veliko število rastlin. Učinkujeta samo na zelene dele rastlin in v dotiku z zemljo takoj izgubita svojo moč.

Za uničevanje širokolistnih plevelov je učinkovitejši reglon, dočim je za trave učinkovitejši gramoxon. Pri uporabi moramo zelo paziti, da ne poškropimo zelenih delov gojenih rastlin, zato ne priporočamo škropljenja s škroplilnicami na pritisk. Na drevesna debla ne učinkujeta. Uporabljamo v količini 3 do 5 l na ha, kar je odvisno od razvoja plevelov, ki jih moramo s herbicidom ovlažiti. Ker uničujeta le zelene dele rastlin, ne pa tudi korenin, ju moramo skozi vse leto uporabljati 2 do 3 krat, če želimo imeti površino vse leto čisto. Lahko pa uporabljamo 2 vrsti herbicidov, in sicer 4 l na ha reglona oz. gramoxona in 5 kg na ha simanzina. V tej sestavi gramoxon oz. reglon uniči zelene dele rastline v 1 tednu, dočim je simanzin v količini 5 kg na ha dovolj učinkovit, da uniči korenine že itak oslabilnemu plevelu, ki je ostal brez zelenih nadzemnih delov.

Z uporabo herbicidov je mogoče obdržati v nasadih celo leto čisto zemljo brez uporabe ročne delovne sile. Kljub temu svetujemo, naj sadjarji poleg škropljenja s herbicidi zemljo tudi obdelujejo. Uporaba samih herbicidov zemljo močno zbije.

Inž. M. J.

Za tiskovni sklad so darovali

Mohor Peter, Dobrla ves, 400.— šil.; dvor. svetnik dr. Joško Tischler, Celovec, 250.—; Urbanc Anton, Caracas, 4 \$; Woschitz Hubert, Spittal, 120.—; neimenovana, 70.—; Wornig Angela, Celovec, 60.—; dr. Ložar Rajko, Manitowoc, 4 \$.

Po 50.— šil.: č. g. Fatur Jakob, Zeltschach; Vidmar Jožef, Hallein; Kassl Valentin, Striholče.

Po 40.— šil.: č. g. Anton Kuchling, Bistrice/Zilja; č. g. Andrej Karicelj, St. Jakob; Korenjak Janez, Trebljenje; dr. Franc Breznik, Linz, 35.— šil.

Po 30.— šil.: Kreutz Marta, Blato; dr. Jos. Grafenauer, Korneuburg; č. g. J. Strekelj, Gorenče; Kuntara William, Eveleth, USA, 1 \$; Zorenč Lojze, Cleveland, 1 \$.

Po 20.— šil.: pater Ramšak Florijan, St. Andraž; Lamprecht Ignac, Podgrad; Lesjak Janez, Gozdanje; Kuttin Oskar, Knittelfeld; Hlebschar Johan, Weitenfeld; Ivanc Boris, Trofaiach; Potočnik Pavel, Pliberk; Mali Matilda, Celovec; Perne Alojz, St. Vid/Glina; prof. Strauß Bernard, Zihpolje; župni urad St. Rupert; Laussegger Andrej, Podgora; č. g. V. Pipp, Šmiklavž; Krušic Franc, Velinja ves; Filipič Marija, Velinja ves; Schellander Avgušina, Kotmara ves; Stigler Angela, Velinja ves; Kropivnik Ana, Velinja ves; Reichman Gregor, Želuč; Rassinger Franc, St. Peter; Leitgeb Terezija, Pliberk; Kropfisch Valentin, Velinja ves; Ivančič Franc, Podravlje; Poven Marija, Piskerče; Polcer Ursula, Piskerče; Arneitz Franc, Ledince; Wedenig Jožef, Apače; Kolenik Apolonija, Borovlje; č. g. Brumnik Franc, Tinje; Dovjak Marija, Rožek; Lenart Wiedner, Podravlje; Waukmüller Marija, Bistrice/Rož; Partl Genovefa, Sveče; Rössmann Katarina, Ledince; dr. J. Hornböck, Podgorje; Schulnig Ana, Poreče; Waldhauser Marija, Sveče; Krainer Jožef, Rikarja ves; Kropivnik Tomaž, Podsinja ves; Kröpl Jožef, Svetna ves; Blüml Katarina, St. Janž; č. g.

Mihael, Krčanje; Peter Smole, Malošče; Mihael Lubas, Vogrče; Wertschnig Ljudmila, Škofiče; Supantschitsch Maks, Labod; Begusch Irena, Bistrice v Rožu; Truppe Franc, Ločilo; Breznik Marija, Pliberk; Milač Ana, Blato; Randev Janko, Dob; Zeichen Marija, Ledince; Reichman Roza, Lipa; Brenčič Johan, Vovbre; Hobel Marija, Sinča ves; Muchel Katarina, Gorenče; Fritz Mat., Drobole; Fugger Anton, Rožek; Riedl Katarina, Pliberk; Hutter Peter, Večna ves; č. g. Jančar Franc, Slovenji Plajberk; Felser Agnes, Kapfenberg; Augustin L., Banja ves; p. Švarc Alberik, Obsteig; dr. Mihelčič Frañc, St. Johann im Walde; č. g. Vilfan Janez, Zwickenberg; č. g. Demšar, St. Vid/Glina; č. g. Vodnik Franc, Preitenegg; č. g. Nadrag Alojzij, Škofiče; Müller Marija, Zahomec; Breznik Franc, Dunaj; Sienčnik Helena, Dobrla ves; Samonik Dora, St. Jakob; Valentinič Agnes, Podrožica; Lepuschitz Johan, Ravne; Prvinšek Anton, Potoče; Kernjak Valentin, St. Ilj; dr. Pavle Zablatnik, Celovec; Klampferer A., Zagorič; Ojcl Franc, Zgor-nji Breg; Krauer Ana, Gaisbüchel; Milavec Andrej, Breg; Hutter Marija, Globasnica; Hutter Matilda, Globasnica; neimenovana, Globasnica; Pasterk Marija, Železna Kapla; Grill Anton, Plaznica; Kuhar Katarina, Vinograd; Tazol Jožefina, Miklavčevo; Skutl Nežka, Goriče/Žitara ves; Hanžič Mirko, Rebrca; Roš Ana, Železna Kapla; Ožmalc Anton, Malčepce; Mičej Andrej, Podjuna; Ražun Pavel, St. Vid, Podjuna; Kuster Johan, Mokrije; Golavčnik Ana, Boja ves; Smrtnik Marija, Boja ves; Kuster Marija, Žitara ves; Krainz Amalija, Škocijan, Johana Reiter, Brnca; Filip Krasnig, Škocijan; Marija Zupanc, Köflach; Marija Strittich, Dunaj; Marija Pinkitz, Rakole; dr. Joško Tischler, Celovec.

Po 10.— šil.: Stuler J., Dunaj; Schwi-horschitz Franc, Dunaj; Mat. Kelih, Borovlje;

Mohorjeva knjigarna v Celovcu

PRIPOROČA:

Knjigo RAK — bolezen naših dni. 248 str., vezano. Spisal dr. Jože Žitnik. Nad vse sodobna in potrebna knjiga. Kaj je rak? Kako nastane rak? Kako spoznamo raka? Vrste raka. Kako preprečujemo raka? Kako se rak zdravi? — Ne bojte se te knjige, čeprav se bojite raka! Cena: 36.— šil.

Dr. Janžekovič: Smisel življenja, 292 str., broširano. Opisuje mlademu človeku pamenten nazor o smislu življenja in vsega, kar človek gradi. Podaja najosnovnejše resnice, ki so hkrati stebri krščanske vere. Priporočamo vsem izobražencem. Cena: 18.— šil.

Kraljestvo božje 1966, 174 str., broširano. — Najnovejša izdaja, ki obravnava ekumenska vprašanja. Cena: 20.— šil.

PRIPOROČA DUHOVNIKOM:

Stanko Janežič: Radost življenja, 259 str., broširano. Duhovne misli za nedelje in praznike. Cena: 25.— šil.

IMA NA RAZPOLAGO:

Ivan Matičič: Skozi plamene prve svetovne vojne, vez., 398 str. Najnovejša izdaja, ki je spremenila prejšnji naslov »Na kravah poljanah«. Pisatelj Ivan Matičič je kot pripadnik 2. polka gorskih strelcev iz Ljubljane prebil skoraj štiri leta na raznih frontah. Cena: 60.— šil.

Izšla je knjiga Janka Mlakarja: »Herta«, broš., 235 str., ki je dolgo časa izhajala v mesečniku »Vera in dom«. Pisatelj opisuje lep lik krščanskega dekleta. Cena: 25.— šil.

Vladimir Vauhnik: Nevidna fronta. Pisatelj, ki je bil za časa II. svetovne vojne vojaški ataše v Berlinu, opisuje svoje spomine, kako je obveščal zaveznike o Hitlerjevih načrtih. Cena: 110.— šil.

Knjižica: Gospa Sveta opisuje zgodovino in znamenitosti starodavne Marijine božje poti. Tiskana na lepem papirju in opremljena z lepimi slikami. Cena: 12.— šil.

Naznanjamo, da smo prejeli »Bogoslovni vestnik«, štev. 3–4. (Cena: 57.— šil.) in knjižico »Liturgija po vzhodnem obredu« (Cena: 20.— šil.).

ZA NAŠO MLADINO:

Josip Jurčič: Jurij Kozjak, broš., 150 str. Povest o slovenskem janičarju. Cena: 15.— šil.

Tone Seliskar: Bratovščina Sinjega galeba, vez., 108 str. Pisatelj opisuje pustolovščine mladih fantov na morju. Cena: 21.50 šil.

Družba sv. Mohorja v Celovcu
Viktringer Ring
9020 Klagenfurt

Kako krmimo kokoši nesnice

Kokoši nesnice potrebujejo zase in pa za razvoj jajc predvsem pravilno sestavljeno krmo, dovolj toplote in svetlobe ter nič manj važno, vodo in zrak. Seveda pridejo te zahteve bolj do veljave spomladi, ko je vreme toplo, dnevi dolgi, kokoši si pa tudi že lahko same poiščejo bogato beljakovinsko krmo na paši. Torej ni čudno, če se ravno v tem času njihova nesnost zelo poveča.

To povečanje pa ni med rejci nič kaj razveseljivo, saj se hkrati z naraščanjem manjša tudi njih cena. Težnja sodobnega kmetijstva je zato, da nesnost kokoši povečamo pozimi, to je v času, ko je tržno pomanjkanje svežih jajc. Da pa to lahko dosežemo, jim je pozimi potrebno nuditi že zgoraj omenjene pogoje.

Kako si torej uredimo kurnico, da bo pozimi dovolj jajc?

Važna je predvsem toplota, ki pa naj ne bo višja od 15 — 18 stopinj Celzija. Do te višine moramo temperaturo dvigniti z ogrevanjem ali kako drugače. Podobno je s svetlobo: če ni naravne dovolj, jo bomo nadomestili z umetno. Pravilno in preizkušeno je, da imajo kokoši dnevno okrog 12 ur svetlobe, to je nekako od 6. do 18. ure. To sta torej dva najvažnejša pogoja; poleg tega je treba tudi dokaj skrbno sestaviti krmne obroke, da jim nadomestimo vse vitamine in pa snovi, ki jih dobe na paši. Tako jim bomo dajali poleg žitaric še naribano, z otrobi zmešano krmno peso, če pa želimo poudariti barvo jajčnih rumenjakov, primestamo dnevno po nekaj gramov mleto paprike. Ne smemo pa pozabiti, da kokošim normalna rast krempljev terja razkopavanje, to pa jim omogočimo, če v kurnice nanosimo mivko, pomešano s presejanimi zidnim ometom. V drug kot pa na-

(Dalje na 8. strani)

ABSOLVENTKAM GOSPODINJSKIH ŠOL

Prisrčno vas vabimo na srečanje nekdanjih in sedanjih gojenk, ki bo v nedeljo, 9. aprila 1967, v št. Petru pri št. Jakobu.

Začetek sestanka bo ob pol 2. uri popoldne.

Na veselo svidenje!

ODBOR

Kristo Srienč, Šmihel; č. g. Škofič Jakob, Loče; Pasterk Ana, Dobrla ves; Golavčnik Jožef, Zagorje; Franc Kuster, Dobrla ves; Kropivnik Martin, Bilčovs; Partl Filip, Mače; Rupit Apolonija, Grabalja ves; Permoschitz Helena, Velikovec; Wrantschurnig Marta, Žvabek; Klemenž Valentin, Diča ves; Planteva Valentin, Velikovec; Pristovnik Katarina, Sele; Zabavnik Franc, Brdo; Peter Flach, Graz; Boštjančič Oswald, Beljak; č. g. Thurner Eduard, Grebinj; Wieland Hans, Judenburg; Baumann Johan, Velikovec; Wedenig Zofija, Šmarjeta, Vel.; Peterschinek Martin, Srednje Trušnje; Schick Johana, Libuče; Tischler Ana, Tinje; Hafner Filip, St. Janž; dr. Jože Jagodic, Leisach; č. g. Hafner Janez, Graz; Blaž Sturm, Lipa; Ivan Rus, Struga; č. g. Laura

Riedl Jožef, Pliberk; Malle Marija, Mače; Rutter Ana, St. Peter/Vaš.; Markuš Johan, Feldbach; Strohmayer, Admont; Pachtev Johana, Blato; Markic Marija, Mala ves; Petrovnik Marija, Vogrče; Markun Anton, Korte; Pasterk Rok, Lepena; Kuster Apolonija, Žitara ves; Gregorn Jožef, Žitara ves; Rupitž Stefan, Pogrč; neimenovana, Nagelče; Prosen Katarina, Goselna ves; Mišic Justina, Pribla ves; Potočnik Marija, Lovanke; Skutl Terezija, Podkraj; Čik Herman, Drbeča ves; Čik Alojzij, Libuče; Marija Volk, Dobrla ves.

Po 5.— šil.: Horvath Anton, Knittelfeld; Einspieler Ana, Bilčovs; Jožefa Umek, Šmiklavž; Sablatnik Blaž, Goriče; Roblek Eva, Belovče.

Vsem darovalcem iskren Bog plačaj!

ZA MLADINO IN PROSVETO

Skavtska prireditev je uspela

Za veliki teden, v torek zvečer ob pol osmih, so naši skavti pripravili pri Božjem grobu v Podjuni križev pot. Prireditev je lepo uspela, kajti prišlo je k Božjemu grobu okoli šest sto ljudi, ki so zbrano sledili postajam križevega pota.

Skavtsko geslo kliče k pripravljenosti za pomoč bližnjemu. Pomagaš bližnjemu lahko v materialnih zadevah, lahko pa tudi v duhovnih zadevah. Zamisel skupnega križevega pota je hvalevredna, saj mnogim pomaga, da lepše in pravilneje doživijo smisel velikega tedna in velike noči. Zato je bil skavtski načrt posrečeno izbran in nas veseli, da je njegova izvedba uspela.

Obenem ta uspela prireditev kaže naše mu dijaštvu smer, v katero naj uravnava svojo dejavnost in mladostno živahnost: v službi našemu ljudstvu. Izobraženec, ki je vreden tega imena, mora vedno misliti tu-

di na to, kako bi svojemu ljudstvu, tako v narodnem kot v verskem in kulturnem, oziru, nekaj dal. Drugače je sebičnež, egoist, ki na žuljih drugih živi sam zase.

Ta prireditev kaže še drugo: ne bojmo se idejne opredeljenosti! Bloditi po močvirju nevtralnosti, po labirintu polovičarstva škoduje razvoju osebnosti, narod pa vodi v pogubo. Nevtralca in idejnega neopredeljenca vodi strah, vodi uživanjaželjnost. Je privezan in ni zmožen svobodnega poleta, ki ga dajejo jasni cilji ter ideološka trdnost in doslednost. Recepti preteklosti za marsikaj danes niso več primerni. Kakor je danes doba dialoga in sodelovanja, je pa tudi doba, ko ustvarjajo srečno bodočnost samo ljudje, ki so zvesti svojim načelom, ki imajo jasne cilje in so celi ljudje, ki brez strahu in sramu zagovarjajo svoje ideje.

Valvasor in grad Bogenšperk

Ako pri Ivančni gorici ali Radohovi vasi zaviješ na avtocesti Ljubljana — Zagreb proti Temeniški dolini, prideš do starega, še dobro ohranjenega gradu — Bogenšperk, ki je iz 15. stoletja.

Leta 1672 je kupil graščino Bogenšperk Janez Vajkard Valvasor. Ta mož je svojo mladost preživel v Mediji pri Zagorju. Tam se je naučil tudi nekaj slovenščine.

Leta 1672 — se je Valvasor tudi poročil in je dobil precejšnjo doto. Valvasor je takoj, ko si je uredil dom na gradu, začel urejati založniško središče. Grad Bogenšperk je bil v tistem času bolj kulturno razgiban kot Ljubljana.

Valvasor je vabil na Bogenšperk pomembne kulturne delavce. Na graščini so se naselili Andrej Trost iz Novega mesta, Matija Grajzar, Peter Mungerstorf, Ivan Werex, pa tudi Jurij Bobič (Wobitsch), po rodu iz Most, med Kamnikom in Kranjem. Med Valvasorjevimi sodelavci je bil tudi Nizozemec Almanach in slikar Rambschüssel. Nekateri od teh so stanovali v sosednjem Šmartnem pri Litiji, drugi pa so imeli stanovanje kar na Bogenšperku. Seveda je imel Valvasor še več drugih sodelavcev zgodovinarjev, geografov, bakrorisarjev in bakrorezcev, saj je natisk njegovih del zahteval precej strokovnih sodelavcev. Prav je, če omenim Pavla Vitezoviča - Ritterja, Hrvata iz Senja.

Tri leta po prihodu Vitezoviča na Bogenšperk so slavili tam dvojno slavo. Na Bogenšperku so natisnili prvo tiskano delo Pasijonsko knjižico, drobno delce: 17 grafičnih listov.

Še istega leta pa je izšlo mnogo bolj pomembno delo: Topografija sodobne vojvodine Kranjske, ki je vsebovala 316 bakrorezov, od tega jih je izdelal Pavel Vitezovič - Ritter 54. To je bil velik uspeh ljudi na Bogenšperku in Valvasorja.

Pavel Vitezovič je za nekatere knjige napisal tudi uvodne in pozdravne pesmi, tako na že omenjeni knjigi o Kranjski z iz-

virnim naslovom: Topographia Ducatus Carnioliae Moderna (1679).

Sestavljanje knjig in njihovo tiskanje, pa vzdrževanje številnih sodelavcev je graščaka na Bogenšperku precej izmозgalo in ga spravilo na — boben...

Ljudje tedaj niso imeli smisla za knjige. Šolstvo je bilo slabo razvito in plemenitaši so se raje predajali vojskovanju in zabavam, kakor da bi kupovali knjige in podpirali Valvasorjeva stremljenja. Tiskarne pa so zahtevale plačilo, zato je začel Valvasor prodajati svoje premičnine. Prodajal je nekatere gradove in hišo v Ljubljani. Ko je dospela kriza do vrhunca, je začel razmišljati tudi o prodaji Bogenšperka, ki je bil tesno povezan z njegovim življenjem, delom in uspehi. Saj je imel na tem gradu ves svoj dragoceni pisateljski arhiv, zbirke, pa tudi bogato knjižnico, ki je štela 10.000 knjig. O pomembnosti njegove knjižnice se lahko prepričaš, če obiščeš grad danes.

Valvasor si je prizadeval, da bi ostale njegove knjige doma, na Kranjskem. Zato je ponujal knjige v nakup najprej prijateljem in celo kranjskim deželnim stanovom. Pa ti niso imeli razumevanja za to ogromno bogatijo knjig in bakrorezov.

V stiski mu je priskočil na pomoč Vitezovič, ki je stopil k znancu, zagrebškemu škofu Aleksandru Mikuliču. Ta je bil ljubitelj znanosti in knjig in je pristal na kupčijo. Zato je prišla tedaj slovita Valvasorjeva knjižnica in tudi grafična zbirka z več tisoč listi v Zagreb, kjer je še danes.

Prodaja gradov in druge imovine, zlasti pa knjižnice in grafičnih listov je spravljalo Valvasorja v obup. Postal je siromak in je 8. oktobra 1692 prodal bogenšpersko graščino Janezu Andreju Gandiniju.

Spomladi leta 1693 se je z družino preselil v Krško, kjer si je kupil hišo. Zdaj je bil slaven mož moralno strit in je zbolel. Zdravje mu je pešalo in nekaj mesecev pozneje, dne 19. septembra 1693, je v Krškem umrl star komaj 52 let.

česa. Videl sem, da je tudi hčerki zrastle ponos.« Tako se glasi pismo iz Amerike, ki smo ga prejeli.

Objavili smo to dogodivščino, da bodo ponosni tudi tisti naši starši, ki vse storijo, da bi svojim otrokom zapustili tudi svojo slovensko govorico. Na žalost je med nami tudi nekaj slovenskih mater, ki jim ni prav nič do tega, da bi njihovi otroci znali dva jezika. Namesto da bi dosledno govorili z otroki v jeziku svojih staršev, govorijo z njimi v drugi govorici. S tem pa zapirajo otrokom možnost, da bi se mimogrede naučili enega od slovanskih jezikov, ki so razširjeni od nas pa tja do azijskih meja.

Če vam se zgodi . . .

Če tako glasno kihnete, da se vsa družba na vas ozre, recite: Moj ded je bil troben-tač pri vojaki in jaz sem dedno obremenjen.

Če vam šestletni otrok pokvari uro, se veselo nasmehnite in recite gospodinji, kako čudovit tehnični talent ima njen sinko.

Če tako nerodno zamahnete z roko, da razbijete vazo, vzklknite na glas: »Hvala Bogu, da nima to v tej premožni hiši nobenega pomena!« Vsi domači se bodo ponosno nasmehnili.

Če gospodar pove dovtip, ki ste ga slišali že stokrat, se vseeno nasmejte do solz.

NADA:

Tako pa ne!

Shod je končan. S Tildo sva šle po me-gleni ulici domov.

»Kje pa je Vlasta? Ni je bilo pri shodu.«

»Je rekla, da ne pride več.«

»Zakaj?«

»Izneverila se je. Menda pojde k plesnim vajam.«

»Čudno!«

Zavile sva v vežo.

Naslednje jutro srečam Vlasto na hod-niku.

»Pri sestanku te ni bilo, Vlasta?«

»Ne!«

Pa zakaj, če smem vprašati.«

»Lahko vprašaš, pa ne meni! Tildo in druge pobaraj!«

»Tildo? Ne razumem!«

»Jaz pa dobro razumem in globoko ču-tim. Nočem biti za peto kolo!«

»Preobčutljiva si, Vlasta!«

»Preobčutljiva? Če bi ti hrbet obrnile, kakor meni, če bi na lepo vprašanje zaren-čale kot pes, če bi videla, da si jim odveč — kaj bi storila?«

»Pretiravaš, Vlasta!«

»Prav nič! Glej, jaz nimam družbe. Vsa srečna sem se vpisala v kongregacijo. Upa-la sem, da najdem tam dobra, sočutna srca — toda...«

»Kaj, toda?«

»Ne bom ti pripovedovala, ponavljam: Vprašaj Tildo!«

Po hodniku je prišla Tilda. Sunkoma se je obrnila.

»Zakaj tako, Tilda?«

»Pustite me! Z njo ne govorim.«

»Čudna si?«

»Čudna si ti, ki me siliš!«

»Zakaj preziraš Vlasto?«

»To je moja stvar.«

Takrat sem razumela vse. Kakšna svetni-ca bi morala biti Vlasta, da bi bila rada v družbi, ki ne zna odpustiti, še manj po-zabljati! Prav nič čudno ni, da se umika puščobi in gre tja, kjer jo sprejmejo z ve-seljem. Saj jo tovarišice same podel!

Preveč pelina je v nas, pa premalo me-dul!

ZANIMIVOSTI

»SEDAJ JIH JE DOVOLJ!«

V Austinu (Združene države Sev. Ameri-ke) je 40-letna Američanka Alberta Herre-ra te dni zapustila porodnišnico, kjer je podarila življenje dvajsetemu otroku.

»Prvega otroka sem dobila s šestnajstimi leti,« se je ob tej priliki pohvalila »rekord-na« mati. »Že takrat sem si mislila, kako lepo je imeti zelo veliko družino. Vendar — sedaj pa jih je dovolj!«

BERAČ JE BIL MILIJONAR

V Desenzanu v Italiji je pred kratkim umrl neki dvainosemdesletni berač. Pred smrtjo je še pravočasno napravil oporoko, v kateri izročila svoje premoženje bližnjemu domu za onemogle. Njegovo imetje obstoji iz zemljišč in vrednostnih papirjev (akcij) v vrednosti — 20 milijonov šilingov!

ŽE DVAJSETIČ OROPANI

V Amsterdamu na Nizozemskem so vlo-milci pred dnevi že šestnajstič izropali iz-ložbe neke zlatarske in draguljarske trgo-vine. Po predzadnjem vlovu je lastnik dal napraviti pred izložbena okna močne za-ščitne mreže, in sicer tako, da so bile spu-ščene od 22.45 naprej. Zato so zlikovci pri zadnjem vlovu prišli 4 minute prej — ob 22.41!

ZA NAŠE MALE

Slovo sneženega moža

V snegu na bregu je stal
čuden možic:
metlo je v roki držal
brez rokavic.

Lonec je mamiči vzel —
oj, ta prismuk! —
in ga na glavo je del
si za klobuk.

Jezn obraz je imel,
črne oči in nos,
a še Matičku ni bil
z metlo polomljeno kos.

Ko ga je žarek objel,
žarek z nebá,
se je solziti začel
prav od srcá.

Ko mu je dežek nato
solze umil,
se je preplašil hudó,
zbežal in skril...

Zdaj ni nikoder za njim
v bregu sledi,
metla je le za spomin,
lonec in ogeljski tri.

Anica Černejeva

Kako se rastlina razvija iz semena

Nekaj fizioloških semen dajmo v vodo. Čez 24 ur jih vzemimo iz vode in jih primer-jajmo s suhimi semeni. Namočena zrna so postala debelejša. Vsadimo jih nato v cvet-lični lonček s suho žagovino. Lonček po-krijmo z desko in postavimo na sončno, toplo okno. Žagovina naj bo vedno mokra! Po nekaj dneh opazimo, da je kalček ozi-roma njegova koničica predrla lupino in rije v žagovino navzdol. Na korenici opa-zimo neke dlačice. To so korenske dlači-ce, ki so pripravljene za srkanje vode in hrane in zemlje. Čez nadaljnjih nekaj dni opazimo, da je fižol vzklik in potegnil s seboj klična lista, ki se razprostreta. Vsi deli razvijajočega se kalčka, ki prodro na svetlobo, ozelenijo in postajajo vedno močnejši. Pri razvoju potrebujejo semena to-rej vode, toplote, svetlobe in zraka.

Seme pokriva semenska lupina. Če lupi-no olupimo, ostane jedro s kalčkom, ki je osnova nove rastline. Dve poljajčasti po-lovici tvorita klična lista, ki sta polna redilnih snovi. Med kličnima listoma leži klično stebelce, ki ima na vrhu klični br-stič. Ta je osnova mladike in prvih dveh pravih listov. Spodaj pa preide v klično korenico. V kalčku so torej zasnovani že vsi glavni rastlinski deli: korenina, steblo in listi.

Opazili smo, da ima kalček fižola dva klična lista. Zato pravimo, da je fižol dvo-kaličnica. Dvokaličnice so skoraj vsa naša domača listnata drevesa in večina naših cvetnih rastlin. Pri nekaterih rastlinah, na primer pri pšenici, koruzi in drugih pa ima kalček le eno kalico. Te rastline so enoka-ličnice.

(Po knjigi »Prirodoslovne vede«, Trst)

REŠITEV PRAVOKOTNIKA

iz prejšnje številke »Našega tedna« se gla-si: vino, edin, lani, Ivan, kača, amen, Neža, ovca, čoln. — V prvi vrsti od leve na de-sno: VELIKA NOČ.

Pregovori in reki

Vprašala bo starost, kje je bila mladost.
Delo in red držita svet.

Kdor noče, kadar mora, ne more, kadar hoče.

Bodi sam priden, pa ti ne bo treba biti zaviden.

Boljša je domača gruda, ko na tujem zla-ta ruda.

Kdor noče, kmalu izgovor najde.

Ura enkrat zamujena, se ne verne več nobena.

Ali smo tudi mi ponosni?

»Pred prazniki so otroci prinesli iz šole spričevala. Ko sem se zvečer vrnil iz službe, je vsa vesela prihitela k meni hčerka z res lepimi redi. Moral sem jo pohvaliti; zaslu-žila je pohvalo. Na drugi strani mi je pa bilo njeno spričevalo dokaz — črno na be-lem —, da znanje slovenščine (doma govo-rimo samo slovensko!) ni otroku v angle-ški šoli nikaka ovira, nasprotno v pomoč mu je.

Ko sem z zadovoljstvom ogledoval spri-čevalo, mi je hčerka hitela pripovedovati, kaj jim je učiteljica v šoli rekla: 'Več očka, učiteljica Miss Verna Clarkin je dejala, da je ponosna na tiste, ki znajo dva jezika.' Te izjave sem bil bolj vesel, kot ne vem

P ~ I ~ S ~ A ~ N ~ O

B ~ R ~ A ~ N ~ J ~ E

Franc S. Finžgar:

Zmrdljiva Špelica

Presneta reč, to storijo vam moram povedati. Vam deklicam in dekličem, ki sem vas bil vesel v Žingarici in v Murki, prešernih, kar se le dá, in polnih živega življenja; muhastih in preprostih, sploh vsega na izbiro: tudi takih, ki se jim predobro godi, in takih, ki jim prede kaj trda za kruhek.

Storija, kakor je kratka, le utegne biti koristna.

Srečal sem prijatelja Primoža. Ogovorim ga: »Kaj delaš, Primož moj?«

»Misijonarim!«

»Ti že, til Namesto zamorčkov kupuješ četrinke po krčmah.«

»Tudi to. Ampak misijonarim, da več. Če utegneš, stopi z mano k ‚Zlati goski‘ in ti razodenem.«

Šla sva in sedla. Primož je začel: Moj prijatelj Janez Svitolba me je povabil za svoj god na večerjo. In tudi druge. Kar zijal sem, za tako mizo nas je posadil. Med nami je bila tudi njegova hčerka Špelica, drobcena frkljica, ki je začela po malem že frčati. In smo zajeli: jed za jedjo, vse imenitno. Tam na koncu mize, kjer je bila Špelica in njena teta, pa je bil vedno nekakšen prepir. Vlekel sem na uho in do gnal, da Špelici ni bilo zlepa kaj vseč. Vse je obgodrnjala, si izbirala, odklanjala in se zmrdovala, da je oče nekajkrat z namršeni mi obrvmi srdito pogledal proti njej. Tudi mene je trlo (s Špelico sva še dosti dobra prijatelja), a sem svojo nejevoljo rajši poplaknil z dobrim vinom. Toda koval sem hudoben naklep in ga tudi izvedel.

Po dveh dneh sem spet obiskal Janeza, saj sem vedel, da ga ne bo doma, in poprosil mamó, ali sme Špelica z mano na sprehod, ko je tako lep dan. Seveda je smela.

Prav previdno sem jo izpeljal iz mesta, grede jo povabil v slaščičarno, da si je izbrala po mili volji, sam pa kupil nekaj piškotov in bonbonov. Hodila sva in zašla v gramozno jamo med barakarje. Tam sem poiskal najbolj strgano leseno, vegasto kočó in kar zavil skozi duri:

»Dober dan!«

Špelica je obstala pred pragom, plašno gledala v kočó in kar ni si upala vanjo.

»Le noter, Špelica!« sem jo vabil. Nehotoma je prišla krilo, še takó hudo kratko, a se je le še bala zanj, da si ga ne ogrdi v tem brlogu. Po tleh nič poda, shojena ilovica. Mizi bi komaj prisodil to ime, za postelje so bili nekakšni pogradi. In enem sta se pehala dva fantka, ogorela v lica, pa vsa razcapana. Mati je pri mizi krpala mo-

ževe hlače, večji fantek se je ukvarjal s šolsko nalogo.

»Fantič, ti si pa priden!« sem ga ogovoril in mu ponudil piškotov. Kar stresla se mu je roka od hrepenenja. Tedaj sta planila mlajša dva in tudi prosila. Nasul sem jima bonbonov. Najmlajši pa je še rekel:

»Kluha, lačen!«

»Tega nimam s seboj, ljubček. Le počakaj! Mama, tu imate denar; naj skoči tale po kruh!«

»Sam Bog vas je prinesel. Mož je spet

Silvin Sardenko:

Velikonočna zarja

*Glej, s Kristusom iz groba
gre hudih sanj tesnoba;
čez nébes zadnji gre oblak.
Kdor dan je videl Sinov,
ob blaženih spominov
ne tone duša več mu v mrak.*

*Kam nesete dišave
čez jutranje dobrave,
ve, žéne? On vas prebiti:
„Pozdravljene bodite!“
Ne slišite častite
Besede, ki se vam glasi?*

*Kaj plakaš, Magdalena?
Ljubezen te iskrena,
prevarila je spet?
Velikonočna zarja
pokaže ti vrtnarja...
Pa prav! Ti si prenovljen cvet.*

*O dajte mi peroti,
na Sion mu naproti
vsa zmagošlavna grem!*

brez dela in že tri dni živimo samo od krompirja v oblicah.«

Špelica je stala za durmi, ni zinila, le debelo je gledala in ves časa imela opravka z lepo manikiranimi rokami, kakor bi se bala, da se je lnesnaga ne prime kar po zraku.

»No, sedaj pojdiva, Špelica! Mati, vi pa pridite vsako jutro k meni! Za kruh vam bom dajal, dokler mož ne dobi dela.« Špelica si je obliznila rdeče naličene ustnice in si hitro hitro pomagala iz brloga.

Večji fantek je stekel mimo naju po kruh, mala dva sta se oprijela mene in govorila in čenčala. Špelica je bežala pred mano. Pa jo začne najmanjši pikati:

»Goska; goska, ki imaš usta iz voskal«

»Ne smeš takol« sem ga skušal poučiti.

»Prav ji je, zakaj pa se nas tako boji!« je segel starejši vmes.

Manjši pa je pobral kamenček in ga nerodno zalučal za njo. Špelica ni videla, dečku sem zapretil s prstom, a se ni zme-nil.

»Še pridite!« je zaklical in zbežal.

Podvžival sem se, da sem naglo došel Špelico. Čisto onemela je.

»No, kaj misliš, kako bi bilo, če bi bili ti lačni dečki zadnjič pri večerji, ko si se ti tako grdo kujala in zmrdovala?«

Špelico so polile solze.

»Nikoli več! Nikoli več! Joj, joj, kakšna revščina!«

Nato sva šla nemo drug ob drugem v mesto prav do njenega doma. Zvedel pa sem, da je doma takoj odprla svoj hranilček, stresla iz njega ves prihranek, ga dala materi in za Miklavža nesla z dekle velikansko potico v barako. In mali fantek je ni več ne pikal ne kamenčkov lučal za njo.

»Ali sem misijonar?« me je ponovno vprašal Primož.

»Sil!« In sva trčila.

Čas v pregovorih

Čas se ne bo klanjal tebi; ti se moraš klanjati času. (Rusi)

Trenutek časa je dovolj, da se skoti zločin. (Španci)

Še tisoč let in potok bo še vedno tekkel, kot je tekkel pred tisočletjem; tisoč let je kratko razdobje, »nikoli« pa je dolg za bilijon let. (Francozi)

Če čas tebi noče služiti, pa ti času služi. (Turki)

Čas je loviti ribe, pa tudi čas sušiti svoje mreže. (Kitajci)

Čas bo prinesel vsega onim, ki hočejo dober čas dočakati. (Nemci)

Kdor nima časa in samo čaka, da mu čas sam kane, bo prehitro prišel do spoznanja, da bo moral izgubljeni čas odkupovati s pokoro. (Španci)

Kar ti delaš s časom, delajo ljudje s teboj. (Nemci)

Kdor dela vse ob svojem času, temu je sleherni dan vreden tri dni. (Nemci)

Ne bo preteklo tisoč let, pa bomo vsi ljudje plešci in slepci. (Španci)

Kmalu po prvi vojni je neki deželan gledal in ljubljanski Operi zelo povprečno uprizoritev Verdijevega »Trubadurja«. Sredi predzadnje slike je vprašal zraven sedečega prijatelja: »Kaj pa so zdaj peli?« Prijatelj mu je tiho zašepetal: »Miserere!« Brumni deželan pa nestrpno: »Ne sprašujem te, kako so peli, ampak kaj!«

»Resman, čestitam!«

Jaz sem mislil, da se norčuje zaradi dela, ki sem ga danes imel, in se nisem dosti zmenil. Ko mi tudi drugi čestita, se mi je zdelo neumno in sem mu kar rekel, da to delo, ki sem ga danes imel, vendar ni bilo tako lepo, da bi mi čestital.

Ta mi nato šele pove, da sem bil danes javno pohvaljen in postal tudi korporal in to zaradi zglednega vedenja in vojaškega mišljenja.

Zdaj sem se hotel obrniti, a me je že zagledal naš nadporočnik. Poklical me je in mi pred celo četo čestital. Stisnil mi je v roko tudi pet kron, da bomo zvezdo laže zalili. Neki tovariš pa je imel zvezde na zalogi in, še preden smo šli v gostilno, se je že svetila druga zvezda na mojem ovratniku.

Orožne vaje so se vleklye po celi Ziljski dolini in potem čez hribe v Oberdrauburg, od tam smo nato z vlakom potovali nazaj v Celovec.

Konec leta so vsi četovodje odslužili svojo obvezno vojaško dobo. Njih mesta so postala prosta in jaz sem dobil še tretjo zvezdo. Zdaj so se pa spet čudili prijatelji in znanci, ko sem v dobrem pol letu pri-lezel od navadnega vojaka do četovodje. Spraševali so me, če sem se obvezal na daljšo dobo.

Leta 1914 smo se preselili v staro Lindenhain-kasarno, kjer sem imel precej samostojno službo. Naš nadporočnik je prišel vsak dan in naročil, kar je bilo potrebno, nato pa spet odšel. Dobili smo tudi lepe, mlade konje, ki smo jih šele pri nas učili voziti. Nekoč smo se peljali v Glinje stre-

Mirjam Lovrenčič:

Otrokovo razmišljanje

Svoje očke si uprla
v Njega,
ki je na les križa razpet,
in si mi rekla:

»Glej, mamica,
bubajo ga rokce in nogce!«
Vprašujoče si se zazrla v mé:
»Zakaj to?«

Za nas, otrok moj, za nas
je trpel On,
ki je neskončna Dobrota
in usmiljenost,
da nam je odprl nebo.

Za dobro voljo

ZNA MOLČATI

»Nežka, kar se pri nas zgodi, se ne sme nikjer zvedeti. Ali znate molčati?«

»Seveda znam. Pri prejšnji gospodnji sem razbila deset krožnikov in pet kozarcev, a še zdaj nihče ne ve, kdo je to napravil.«

ČISTO SLUČAJNO

Mama pride z roditeljskega sestanka in pokara sina:

»Te ni sram, zadnji si v razredu!«
Sin se brani:

»Seveda sem zadnji, ampak to samo zato, ker je Matej, ki je bil še slabši od mene, zbolel.«

PRVI POZDRAV

V šoli se uče o pozdravljanju. Da bi učiteljica to stvar bolje razložila malčkom, vpraša Janeza:

»No, Janez, kaj pa reče vaš ata najprej, ko pride z dela domov?«

»Kaj pa je danes za kosilo?«

MAMINI ČEVLJI

Andrejka je nekega dne videla mamó, ki se je odpravljala v mesto, kako si je natikala čevlje z visokimi petami. Drugega dne je hotela tudi sama obuti take čevlje, pa je rekla:

»Mamica, daj mi, prosim, petaste čevlje!«

DA JIH BO VEČ

Šestletna Minka je nekje zvedela, da je treba papigam dati v kletko škatlo, kamor potem papagajka znese jajčka. Ko pride domov, brž poišče dve škatlici in ju da v kletko k papagajem.

»Zakaj pa dve?« se začudi mama.

»V eno bo znesla samička, v drugo pa njen mož!«

Ijat. Ker so imeli drugi po poti gredé še vaje, sem se jaz peljal s konji in municijo čez Humberk in Borovlje v Glinje, kjer smo bili nastanjeni v skednju neke gostilne. Veselje je bilo, peljati se s temi mladimi in lepimi konji.

Malo pred vasjo sem moral zaviti po strmi kamniti poti. Tam pa je bilo ravno razobešeno perilo in je plapolalo v vetru. Konji se mi splašijo, da jih nisem mogel več zadržati. Voz je poskakoval čez kamenje in že sem mislil, da bom treščil z vozom vred v vogal neke hiše. Skočim z voza in se ujamem v vajeti, da so me konji vlekli poleg voza po nekem mostišču. Zadnji trenutek se vajeti vendarle iznebim, ker drugače bi me sigurno med vrati ubilo. Ko se pobe-rem in hitim za konji, so mirno stali na gumnu. Zunaj pa so leteli skupaj ljudje in vpili:

»Je že mrtev!«

Neka ženska je prinesla vodo in lizol, da smo odrtije izmili, ker ni manjkalo samo hlač na kolenih in bluže na laktih, ampak tudi povsod precejšen del kože in mesa. Prišel je kmalu tudi zdravnik, kajti takoj se je raznesla vest, da so konji ubili nekega četovodjo; a ni bilo hudega. Čez 14 dni sem že lahko šel na moj tritedenski dopust.

A že čez nekaj dni smo zvedeli za umor prestolonaslednika Franca Ferdinanda v Sarajevu. Kmalu nato je sledila vojna napoved Avstrije Srbiji in konec je bilo prijetnih dni pri vojaščini in obenem tudi konec mladosti.

K O N E C

Spomini TRATNIKOVEGA OČETA

Nepotrebne skrbi prijateljev

Tako je minila zima 1912–1913. Večkrat sem se peljal domov. Vsak teden pa sem bil povabljen tudi k sestri, ki je bila kuharica pri nekem ravnatelju elektrarne tukaj v Celovcu. Vedno sem dobil dobro kosilo in dolgo cigaro. Če me enkrat ni bilo, je že spraševal sestro:

»Kaj je s Francem? Je mogoče zaprt?«

V Celovcu pa je bilo takrat tudi več domačinov in redno smo hodili na »mavžno« k Zepeju Ambrušu, ki je bil zaposlen pri Spitru, ali pa tudi v gostilno pri »Röblwirtu« na Starem trgu. Vsi ti moji tovariši so imeli tudi že po več zvezd na ovratniku, le pri meni se ni nič zganilo. Pa je to nje skrbelo kot mene in spraševal me je enkrat eden in potem spet drugi:

»Franc, kaj je s teboj, ali si bil zaprt ali kaj? Že leto in pol si vojak, pa še nobene zvezde!«

In ko sem potem na vigred res prišel z zvezdo domov, so se tega oče in vsi prijatelji bolj razveselili kot jaz.

Drugo zvezdo pa mi je prislужil oče. Na jesen smo imeli namreč na italijansko-koroški meji manevre. Šli smo z našimi konji čez St. Vid in Trg v Beljak. Ko gremo skozi mesto, vidim ob cesti očeta ter mu zakličem, da gremo v St. Janž. On mi je rekel, da pride za mano.

Takoj ko pridemo v vas, prosim nadporočnika za dopust in ga tudi dobim. Očeta sem nato že srečal v Smartnu in sem hotel z njim v mesto. Pa pride zraven Kupčičev iz Spodnjih Borovelj in mi pove, da je prišel ukaz polka, da ne sme nobeden od 7. polka v mesto, in sicer zato, ker Beljanci leta 1866 niso hoteli moštva tega polka prenočiti v mestu. Jaz bi še kar šel z očetom, on pa je menil:

»Vaš oficir za ta ukaz še ni vedel in te je pustil naprej; te bom pa raje jaz spremljal, ker drugače imaš lahko še sitnosti.«

Pa sva se obrnila in šla počasi nazaj. In res je že prišel nadporočnik sam vprašat, če sem mogoče že prišel nazaj. Ko me zagleda, se nekoliko začudi in me vpraša, zakaj sem že tukaj. Povedal sem mu, da sem gredé zvedel za omenjeni ukaz polka in sem se nato vrnil.

Drugi dan sem dobil nalog, da moram v Belo po nekaj konj, ki jih naj prepeljem v Paternion in naj tam pri nadporočniku Kürnerju pomagam z rezervisti sestaviti nov strojnični oddelek. Ko se pfi njem javim, mi pravi:

»Ti si edini aktivni vojak! Glej, da boste do večera gotovi!«

Res je bilo veliko dela in moral sem biti skoraj povsod sam zraven. Na večer je nadporočnik že lahko pregledal novo sestavljeni strojnični oddelek in bil tudi zadovoljen. Jaz sem prevzel strojnico, starega četovodjo pa je poslal h konjem.

Ko se je zvečerilo, grem gledat k našim. Srečam nekega narednika, ta mi pomaha in zakliče:

Kako krmimo kokoši nesnice

(Nadaljevanje s 5. strani)

trosimo senen ali beljakovinsko še bogatejši lucernin drobir, ki bo kokoši dokaj zaposlil. Predvsem pa nikar ne skopanimo z raznimi zelenjavnimi dodatki (ostanki solat ali drugi kuhinjski odpadki). Tekne jim tudi kakovostna silaža, namesto nje pa jim je dobrodošel nakaljeni oves. Več primernih zaboječkov napolnimo s prstjo, vanjo pa vsejemo precej na gosto oves, ki precej hitro kali. Zaboje pustimo na toplem, kjer bodo kmalu porasli z mladimi rastlinicami, ki so najboljša krma za perutnino. Seveda postopek večkrat ponovimo, da nam te zaloge ne zmanjka.

Fr. I.

Avstrijski izvoz rezanega lesa upada

Avstrija je 1966 izvozila okroglo 2,73 milijona kubičnih metrov rezane smrekovine, v prejšnjem letu 2,8 milijona, torej lani za 2,8 odst. manj. Zlasti je padel izvoz v Nemško zvezno republiko, močno povečan izvoz v Italijo tega upada ni mogel izenačiti. Več kot 87 odst. vsega izvoza je šlo v dežele Evropske gospodarske skupnosti. V decembru 1966 je Avstrija izvozila 189.300 kubičnih metrov razne smrekovine, v novembru pa 207.000 kubičnih metrov.

HLADILNIKI
Bauknecht, AEG, Santos, Linde,
135 litrov, najnovejši modeli po
reklamni ceni **S 1.950.-**

AVTOMATIČNI PRALNI STROJI
Bauknecht, Scharpf, Zanker,
Hoover **od S 4.800.-**

HLADILNIKI ZA GLOBOKO ZMRZNJENJE
Hladilniki za hitro hlajenje,
Bauknecht, Linde, Liebherr,
Elin **od S 2.990.-**

ŠIVALNI STROJI
(Kovčki itd)
Rast & Gasser, Elna, Viktoria,
Voll-Zick-Zack **od S 2.990.-**
Možnost plačevanja na obroke.
Dostava na dom.

Postrežba in tehnična služba.
Popolna garancija na vse stroje.
CELOVEC, St.-Veiter-Straße 44
Telefon 52 20

Nova zgradba nasproti Deželne bolnice
ŠT. VID ob GLINI, Klagenfurter
Straße, telefon 25-78

Haus der Gößler Bierniederlage
VELIKOVEC, Klagenfurter Straße 1
Telefon 661

RADIO CELOVEC**SLOVENSKE ODDAJE**

NEDELJA, 2. 4.: 7.30 Duhovni nagovor. 8 pesmi-
jo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — **PONE-**
DELJEK, 3. 4.: 14.15 Poročila, vreme, objave, pre-
gled sporeda. Žena in dom. — 18.15 Dober večer
našim malim poslušalcem! — **TOREK, 4. 4.: 14.15**
Poročila, vreme, objave. Športni mozaik. Cerkev in
svet. — **SREDA, 5. 4.: 14.15** Poročila, vreme, ob-
jave. Kar želite, zaigramo. — **ČETRTEK, 6. 4.: 14.15**
Poročila, vreme, objave. Saša Martelanc: S popev-
ko okrog sveta — „Stardust“ (4.). — **PETEK, 7. 4.: 14.15**
Poročila, vreme, objave. Od petka do petka
po naših krajih in pri naših ljudeh (Domače no-
vice). Antonin Dvorak: Iz „ciganskih melodij“. Poje
Mitja Gregorac; klavir: prof. Marijan Lipovšek.
Slovenska ljudska univerza — 7. — **SOBOTA, 8. 4.: 9.00**
Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Avstrijska televizija

ČETRTEK, 30. marca: 11.00 Poročila — 11.03
Viri zgodovine: Ephesos — 12.00 Razvoj orkestra —
18.30 Poročila — 18.35 Italijanščina za začetnike —
19.00 Športni kalejdoskop — 19.20 Zabeleženo za vas —
19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki film-
ski mozaik — 21.50 Inozemski odmevi.

PETEK, 31. marca: 10.00 Spotoma na Islandijo —
11.00 Poročila — 11.03 Poznate Miss Johns? —
18.30 Poročila — 18.35 Z besedo in dejanjem —
18.55 Tip revija — 19.00 Kuhinja v televiziji — 19.21
Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izlož-
ba in kratki filmski mozaik — 20.15 prenos iz gle-
dališča Löwingerbühne: „Samski davek“, burka v
3 dejanjih — 21.40 Poročila in v žarometu. Sedem
dni svetovnih dogodkov — 22.10 Problem epilepsije
(bojzasti) — 22.40 Jazz v Evropi.

SOBOTA, 1. aprila: 17.00 Poročila — 17.03 Za
družino: Moda drugače — 17.30 Družina Leitner —
18.05 Lahko noč oddaja za otroke — 18.05 Iz zgo-
dovine avtomobilskega dirkalnega športa — 18.30
Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba
in kratki filmski mozaik — 20.15 Prenos zahodno-
nemškega radia: „Moj prijatelj Harvey“ — 21.45
Čas v sliki — 22.05 Nočni program: „S Satanom si
ti“, kriminalni film.

NEDELJA, 2. aprila: 17.00 Kratka poročila —
17.03 Za otroke od 5. leta dalje: „Čudna ura škra-
ta“ — 17.10 Za otroke od 11. leta dalje: Saltkra-
kan. Počitnice na Vranjem otoku — 18.35 Mladinski
svet — 18.05 Lahko noč oddaja za otroke — 18.10
Na obali so zrezki dragi. Potovalno poročilo —
19.00 Cerkev danes in jutri — 19.30 Šport — 20.10
Poročila — 20.20 Simfonija šte. 5. v c-molu, Lud-
wiga van Beethovna — 21.10 „Amphitryon“, igra
Jeana Giradoux — 22.45 Kristjan v času — 22.55
Poročila.

PONEDELJEK, 3. aprila: 18.30 Poročila — 18.35
Francoščina pri vas doma: Tečaj francoščine — 19.00

SADJARJI!

Sadna drevesa vseh vrst v veliki izbiri v
strokovni drevosadnji jabolčnih, hruškovih
in češnjevih drevesc. Po znižanih cenah do-
bite: češnje, slive, maravdlne, ribezlje, kos-
mulje in vinske trte.

Ing. MARKO POLZER, pd. Lazar
ŠT. VID V PODJUNI

V borbi za zdravje — 19.21 Zabeleženo za vas —
19.30 Čas v sliki s športom — 19.55 Izložba in
kratki filmski mozaik — 20.15 „Smrt okoli ogle“. Igra
iz serije ljudje usode — uvodne vrste — 21.15
Mestni pogovori, diskusija občinstva — 22.25 Čas
v sliki.

TOREK, 4. aprila: 18.30 Poročila — 18.35 An-
gleščina — 19.00 Razmišljanje prinaša obresti —
19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55
Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Točka za
točko — 21.15 Obzorja, razgledi, poizvedovanja, po-
jasnila — 22.00 Čas v sliki — 22.20 „Ljudje“ (11.
nadaljevanje).

SREDA, 5. aprila: 10.00 Televizija v šoli: Kole-
sar — 11.00 Program za delavce — 11.03 Črni akti —
17.00 Poročila — 17.03 Za otroke od 5. leta
dalje: Gašperčeve pustolovščine — 17.45 Za otro-
ke od 14. leta dalje: Kaj lahko postanem 18.15
Lahko noč oddaja za naše otroke — 18.30 Poro-
čila — 18.35 Francoščina — 19.00 Prizori iz Avstrije —
19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki —
19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15
...in jutri se bom jokal. Življenjski film — 22.05
Čas v sliki — 22.25 Kaj menite o tem? Diskusija
glavnih urednikov.

ČETRTEK, 6. aprila: 11.00 Televizija v šoli: Po-
ročila — 11.03 Mostovi k ljudem. Gledališče — 12.00
Kaj lahko postanem Trgovski poklici — 18.30 Po-
ročila — 18.35 Italijanščina za začetnike — 19.00
Športni kalejdoskop — 19.21 Zabeleženo za vas —
19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski
mozaik — 20.15 „Izdajalec“, Hermana Wouka —
21.35 Prometni pregled. Oddaja v službi prometne
vzgoje — 22.25 Čas v sliki.

PETEK, 7. aprila: 10.00 Televizija v šoli — 11.00
Program za delavce: Poročila — 11.03 Smrt okrog
ogle — 12.00 Obzorja — 18.30 Poročila — 18.35
Pogled na deželo: Poljedelski pregled — 19.00 Trig
ob koncu tedna. Aktualni tržni pregled — 19.21
Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Iz-
ložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Pojdimo
na zrak. Domač quiz — 20.50 Artistična predstava —
22.05 Poročila in v žarometu. Sedem dni sve-
tovnih dogodkov — 22.35 Kovinasta mreža. „Peti
mož“.

SOBOTA, 8. aprila: 17.00 Poročila — 17.03 Za
družino: Ročno delo za dojenčka — 17.30 Eksped-
icija v kraljestvo živali — 18.00 Lahko noč od-
daja za otroke — 18.05 Ohranitev Wasa. Doku-
mentarno poročilo o dvigu jadrnice iz leta 1628 —
18.30 Poročila — 18.35 Tip revija — 18.40 Kaj vi-
dimo novega? S Heinzom Conradom — 19.30 Čas
v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik —
20.15 Poper in sol, igra Karla Bunje — 21.35 Čas v
sliki — 22.00 do 23.30 Velika nagrada evrovizije
1967. Evropsko prvenstvo popevk.

Televizija Ljubljana

PETEK, 31. 3.: 9.40 TV v šoli: Zivalstvo; Fran-
cija; Nuklearni inštituti — 10.35 Angleščina — 11.00
Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli —
15.45 Angleščina — ponovitev — 16.10 Osnove
splošne izobrazbe — ponovitev — 17.25 Poročila —
17.30 Oddaja za otroke — Sarajevo — 17.15 TV
obzornik — 18.15 Aktualna tema — 18.35 V. Hugo;
Nesrečniki — zadnja oddaja — 20.00 TV dnevnik
— 20.30 Cickak — 20.37 Joči, ljubljena dežela —
angleški film — 20.00 Zadnja poročila.

KMETJE POZOR!

NAJNOVEJŠE KMETIJSKE
STROJE, MLATILNICE,
TRAKTORJE, KOSILNICE,
MOPEDE, KOLESA,
HLADILNIKE, PRALNE
STROJE, ELEKTRIČNE
MOTORJE
BRZOPARILNIKE (kotle)
KOTLE ZA ŽGANJEKUHO
SADNE STISKALNICE (»prešee«)
VSEH VRST

vam nudi ugodno domačo tvrdka

Johan Lomšekšt. Lipš, Tihoja 2, P. Dobrla ves — Eberndorf,
Telefon 04237 246

SOBOTA, 1. aprila: 9.40 TV v šoli — 14.50 Isto —
16.10 Poročila — 16.15 Prenos športnega do-
godka — 18.00 TV obzornik — 18.15 Vsako soboto —
18.30 Zaprlešite z nami — II. oddaja — 19.00 Glas-
beni kotiček: Srečanje z Eldo Viler — 19.15 Človek
in kultura — 19.45 Cickak — 20.00 TV dnevnik —
20.30 Večer humorja in satire — 21.20 Serijski film —
22.10 Rezerviran čas — Posnetek finalne košar-
karske tekme iz Madrida — Zadnja poročila.

NEDELJA, 2. aprila: 9.30 Poročila — 9.35 Ne-
znani kraji — ponovitev — 10.00 Kmetijska odda-
ja — 10.45 Operna scena — ponovitev — 11.15 Kalej-
doskop — ponovitev — 11.35 Serijski film za otroke —
12.00 Nedeljska TV konferenca — Ponavljamo
za vas — 15.15 Moskva: Glas pomladi — 16.05 Poro-
čila — 16.10 Dokumenti in čas — 16.40 Narodna
glasba — 17.10 Serijska mladinska igra — 17.50
Serijski film — 18.40 Prenos športnega dogodka —
(odmor reklame) — 20.00 TV dnevnik — 20.45 Cik-
cak — 20.50 Izbor popevke za pesem intervizije —
21.50 Propagandna oddaja — 22.00 Zadnja poro-
čila.

PONEDELJEK, 3. 4.: 9.40 TV v šoli — 10.40 Ru-
ščina — 11.40 TV v šoli: Kaj je elektrika — 14.50
TV v šoli — ponovitev — 15.50 Ruščina — pono-
vitev — 17.15 Poročila — 17.20 Mali svet — oddaja
za otroke — 17.40 Risanke — 17.55 TV obzornik —
18.20 O našem govorjenju — 18.45 Znanost in
tehnika — 19.05 Portreti — 19.15 Tedenski športni
pregled — 19.40 Aktualna tema — 20.00 TV dnev-
nik — 20.30 TV drama — 21.30 Mali komorni kon-
cert — 21.45 Knjiga, gledališče, film — 22.05 TV
dnevnik.

TOREK, 4. 4.: 18.25 Poročila — 18.30 Karlo Koc-
jančič: Poet fotografije — kulturna reportaža —
18.50 Rezerviran čas — 19.40 TV obzornik — 20.00
Celovečerni film — 21.30 Dialogi o filmu — 22.10
Zadnja poročila.

SREDA, 5. 4.: 9.40 TV v šoli — 10.35 Angleščina —
11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v
šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev —
16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev —
17.00 Poročila — 17.05 Na deveti otok — serijska
potopisna reportaža — 17.30 Poljudno znanstveni
film — 17.55 TV obzornik — 18.15 Tisočkrat zakaj —
oddaja za otroke — 19.00 Reportaža — 19.30 Mo-
zaik kratkega filma — 20.00 TV dnevnik — 20.30
Cickak — 20.37 TV drama — 21.35 Jazz festival na
Bledu — 22.00 Zadnja poročila.

ČETRTEK, 6. 4.: 9.40 TV v šoli — 11.00 Angle-
ščina 11.30 Glasbeni pouk — 14.50 TV v šoli — po-
novitev — 16.10 TV v šoli — ponovitev — 16.40
Glasbeni pouk — ponovitev — 17.05 Poročila —
17.10 Tiktak: Pajac — 17.25 Slike sveta — 17.55 TV
obzornik — 18.15 Kalejdoskop — 18.35 Zabavno
glasbeni zaslon — 19.00 Dežurna ulica — humori-
stična oddaja — 19.40 Cickak — 19.54 Medigra —
20.00 TV dnevnik — 20.30 Aktualni razgovori —
21.10 Koncert zagrebških solistov — 22.10 TV dnev-
nik.

Velika izbira**perila in blaga**

pri

L. Mañcec**Klagenfurt, Alter Platz 35**

PETEK, 7. 4.: 9.40 TV v šoli — 10.40 Angleščina —
11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v
šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev —
16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev —
17.05 Poročila — 17.10 Egner: Razbojnik iz Karde-
mome — 17.35 TV obzornik — 18.15 Filmski pre-
gled — 19.30 Operna scena — 20.00 TV dnevnik —
20.30 Cickak — 20.37 Celovečerni film — 22.00 Zad-
nja poročila.

Več senenih grabelj na vprego
obračalnikov za seno na vprego
1 traktor vlačilec znamke Emachs
Znamke Rapid.
Po ugodni ceni in čez mero opremljen
na prodaj.

A. in T. BLAŽEJ

ŠT. VID V PODJUNI

Telefon 04239 — 3463

Ure in nakit v veliki izbiri
pri**Gottfried Anrather**

Klagenfurt, Paulitschgasse 9

Popravila izvršim takoj in
solidno, kupujem in zame-
njam zlato in srebro (tudi
strto zlato).

Vse poljedelske stroje,
vse za gospodinjstvo
ugodno in na obroke
Vam nudi tvrdka

HANS WERNIG

KLagenfurt

Paulitschgasse (Prosenhof)

ZNAMKA ZAUPANJA

GRUNDNER

Klagenfurt - Celovec

Wienergasse 10
(Promenadna cona)